

305015 (వ) తిది న ము ప క టిం ప (భ) డు ను

Vol. 9. } ధన్య వట్టణము 1923 వ సం॥ మార్చి నెల 26-వ తేది సోమవారము { No. 298
సంపుటము ౬ } రు థి రో ద్దా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, చైత్రమాస శుక్ల నవమి ౯. { సంచిక ౨౯౮

ఘనమయినమందు

చక్క-నిడబ్బి తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతి యింట నుండ దగి నది

అమృతాంజనము లోకప్రసేద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్నిసోపాలకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయకరంబుగాను.
వ. ఆమృతమలవలన మోషముగలుగను. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోషముగలుగదుఅమృత శబ్దపు జగత్ప్రఖ్యాతమన దేశమునందంతటను కలసిను.

అమ్మ తాంజనముడిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికీని వాడతానని.
250-3000 మాతలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4 0

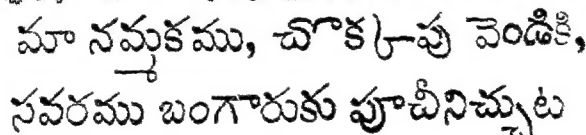
(505) మీ కస్తూరిమూతలను వలబద్ధము, జ్వరము, జలుబు మొదలగు వ్యాధులకు వాడితిని అనగా మన గొణము కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూరి మూతలకంటె మించిన డేదీరము లేదు. ఎమ్. వి. అప్పారావు, అసో. ప్రొఫెసరు సూపరిన్ టెన్ డెంటు వాయల్ పాశు, చిత్తూరు జిల్లా

(506) నేను మోక్షమంది తెప్పించిన మూర్తిమూర్తి మిక్కిలి కృష్ణరమణా పరిచేసిరి. జ్యోతిష, వస్తు శాస్త్రము వీటిని కష్టమైన దురుద్దయ. దయచేసి మరల 12 బుద్ధుల సంకల్పాలనూ, ఎవ్వ, రామరావునాయక్, హెడ్మన్లు నుండి ఎల్లమొందినూ, కాదికాల్.

వృత్తాధిపాయనము:—అన్ని విధవ్యాధులచే లిగిన బలహీనము రక్తక్షీణత, అయి, కడుపులోమంట, మూత్రాశయములందు మంట, మూత్రము సరిగా పోకుండుట, అట్లొప్పును మొదలగు వాటిని తప్పక తుదిర్చి, మంచిరక్తమును, కాంతి, జలము నిర్మింను.

రు. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీ రాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం

(2) పాల్గొన్న వేంకటాచల పండితులు, శ్రీ కీర్తారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

మొదలగు వాటిని గురించి మాకర్థ లావాదేవీ చేయుచున్న
జ్ఞీయు, మీకు మిత్రులు, బంధువులు, తెలిసినట్టి చాలి మూలముగా
యజివరలగానే తెలుసుకొనియుండురు. ఒకసారి ఒక పేరము మాకర్థ
చేసిన మరొకడును మమ్ములను మరువరని మాప్రభవముకకము.
చొక్కెత్తు సీమ వెండిచే తయారుచేయబడిన గిన్నెలు, కంచములు,
తిరుగుచెబులు, టీసెట్లు, గంధపు గిన్నెలు, పన్నిరుచెబులు తప్ప
ని పూజనామనులు ఇవి యుపయోగమునల మీకు కావలసివచ్చియు
తయారుచేసి నిదముగా నుంచబడియున్నది.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

(4) 25, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

గతత్రయ హామము

రు 116 బహుమానము

మీరు, దిగు, ఒక్కొక్క ఉబ్బసము మొదలగు శ్లేష్మవ్యాధులకు ఔషధము ఆనోళుమగా తనిచేయును. యీ మందు కలెక్టబులు నేనించుకొనుట వ్యాధి నివారణ యగును. పత్త్యమలేదు, 15 రోజులకు 4రివకు మందు వి. సి. కడ్చులు 2-3-0 జగును. సమస్తము మారు రాకపోకల భిన్నులపంపించిన యెడల వ్యాధి నివారణజేసి నై బహుమానము చేసి కొందురు. కేటాగు ఉచితము

మనజుడు, శ్రీ వేణుగోపాల బ్రహ్మశాలగోపాలపురం కొత్తపేట బోయ్స్ హైస్కూలు.

ଆଜ୍ଞାପିତ:

|| కొత్తది || కనాటకము!!

బకాది భర్తవరం. కృష్ణమాచార్యుల

శ్రీమదాంబా

అను సాటకము వెలరు 1-0 0

కలయ్యవారు కలారి, రమాదిలాశిష్యులును | వాయవ్యును.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND
MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutt and Co.

172.

CALCUTTA.

100 - 200 లాభము

స్వరాజ్య నిరాచారము - అన్నిటికంటెను. చాలయ
నది; అయితే మిక్కిలి శ్రమచూచి,

భరణులు:—బ్లూ, నలుపు 6 గ్రాములు రుప్ప 0-14-0 12
గ్రాములు రుప్ప 1.8-0, (86) గ్రా. రుప్ప 4 ఎటుపు 8 గ్రాములు
రుప్ప 1.8 గ్రా. రుప్ప 1-12-0 12 గ్రా. రుప్ప 3-4-0 86 గ్రా. రుప్ప
2-4-0 పోను, పొద్దుతిండు ఖరీదులు చేరక.

Swaraj Ink Factory,
173/3 (7) Cornwallis street, Calcutta.

100 కి నూరు గుణమైనవి.

పా-పా-యు-నే - నా

అను జ్యోతిషమును నేనించుటచే క్రమము తప్పిబయట
 చేయటం, బయటచేయవచ్చును కలుగుజ్యోతిషముల అమితముగా
 పోవుట, మూఁగ్గు, గడ్డలు మొదలగునవి. పూచీగా తుడుదను.
 నుకాయించినిహ్ సేకము వాపనీయబడును.

HAKIM ABDUL NAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. & O.

రత్నపురుష లేహ్యం

మధ్యస్థానములను, అధిపతిని, ముఖ్యముగా, ఆరేణి, కలిగిన ముక్కుమమును గానూచి ఒక ముక్కుమముగా చేయవలెను. ఈ కరాలి-కములను తెలియగివా కంటెను. ఏదేని విధమునాను, ఈ కరములను, 1-2 రు 8-4-0 లు

శ్రీ గర్భోగనిష్ఠా రిణి లేహ్నం

అన్ని విధములగు కృతములను అర్చ్యకముగా పర్యవేక్షించి
 పట్టాభిరూపము వైద్యులకు, గ్రామములకు, నామములకు

బచ్చిక నిర్ణయము

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కష్టములు

దక్షిణాఫ్రికా విద్యుత్ నిర్వహణ సంఘ కార్యదర్శియగు సి. ఆర్. నాయుడుగారు మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యదర్శికి రాసి పంపిన లేఖనుకొని డి.ఎం.టి. ప్రకటించుచున్నాము.

I

మదరాసు, జనవరి 29-1928

అయ్యా, దక్షిణాఫ్రికానుండి పంపబడిన భారతీయులు నెలనెలకు అనేకులు కష్టపడుచున్నందున మీరు తెలిసియున్నది. వారి కష్టములను గమనించి వ్యాయముగలగజేయుదు రనుభవముతో నేనీయుత్తరమును మీకు వ్రాయుచున్నాను.

ఈ భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలోనుండుపుడు ఈ దేశము 9-11 సంవత్సరము కాలము వేతనమును గాని వ్రాసుటయును పూర్తిగా 12-1 గల కష్ట భోగమును పొందుచున్నారని, రాత్రి 7 గంటలకు మరల భోజనము చేయుటయు ఆచారము. కాని వీరు దక్షిణాఫ్రికానుండి మదరాసుకు ప్రయాణమును ఒడయించి జరిగెడివిధాన మట్లులేదు. వీరికి ఉదయము 9-10 గంటలకు మొదటిమాత్రము సామంతులము 4-5 గంటలకంటె ఎక్కువగా ఉదయమును పొందుచున్నారని, ఈలోపుగా కాఫీ గాని టీగాని వారు స్వంతముగా చేసికొనలేకపోవునని ఒక చుక్క తెలిసియు నైనను ఇచ్చుటలేదు. ఈవిధమున దక్షిణాఫ్రికాలో కష్టము తేవడంబడినవారైనను ఆ నేరకష్టములను కష్టములకు నులొనరుచున్నారు. కాబట్టి వారికి ఒడయించు ఉదయముననే పత్తియన్నమును మధ్యాహ్నము ఒకమాత్రము మరల రాత్రియొక్క మాత్రము ఆహారము నొసగలేరని నేను కోరుచున్నాను. ఇంతకే మాత్రము తక్కువైనను ఈ వీధివారు అనేక కష్టముల పాలగుదురు. కావున తమ జీవకష్టములను తీర్చుదరని నేను నమ్ముచున్నాను.

వైద్యులును నందు తగినంత స్థలము లేకుండున అంటు వ్యాధులుగల ప్రయాణికులు ఒడయించుచున్నారని మరలను పుట్టు ఒకరికొకరు కష్టము ఒకచిన్నతా దుండుచున్నది. కష్టమున్నను అపాయకరమును వ్యాధులు గలవారను సంపూర్ణముగా వారోగ్యము చెడినవారు ఇట్లు ప్రాంతముగ దక్షిణాఫ్రికా నుండి ఒడయ భారతదేశమునకు బంపబడుట ఘోరముగా కనిపించుచున్నది. ఇట్టివారు ఒడయలేవు చేరవులేదు నేలమీదకు దిగినై కత్తియుండదు. ఏజెంటులేవీని మోసి క్రిందపెట్టెలనీ యుండును. ఉంఫిలిట్లో వచ్చిన వ్యాధిగ్రస్తుల నిమిత్తము ఒడయించి దాక్టరు కంటరు 206 తేదీనాడు వై.చెరులకు తెలిపించెను. కనుక ఈదేశమునకు బంపుచున్న భారతీయులందఱును ఆరోగ్యము గలవారలైన నీయు, అంటు వ్యాధులు గలవారు వానితో నుండు వారిని ఎక్కడి యెగడవనియు, వ్యాధులు కుదురునకు అచ్చటనే యుండున తలెనయు మీరు త్రవల బంపవలెనని నేను వేడుచున్నాను. అంటువ్యాధులు గలవారిని ఆరోగ్యవంతులతో చేరనీయ నుడదు. వారికి ప్రత్యేకము అందవలెను. బెంగాలు రాజధాని సుబాధించిన భారతీయులందఱును స్త్రీయలలో కలకత్తాలో దింపవలెనని దర్శన అధికారుల త్రవల చేసిరి. కాని అట్లు జరుగలేదు. కలకత్తా వారు కొందరు మదరాసు చేరుట దొరుకెడిది. వారిని మదరాసు నుండి కలకత్తాకు నెవ్వరిగ బోవురైలు బండిలో తీసికొనిపోయిరి. వీరికి ఆహారమును ఒక్కొక్కరికి దినమునకు 8 అణాలు మాత్రమే యొసగబడెను. తగిన వైద్యసహాయముతో బెంగాలు వారిని కలకత్తావ సరా సరి బంపుట యుక్తముగ నుండును. అదియునుగాక, గతపర్యాయము కలకత్తావారు మదరాసుచేరుట దిగివచ్చు వారిని ఒక లోలో రైలులో మదరాసు నుండి ఒకమాత్రము వారము సాయం క్రమముగ వీరు కలకత్తాకు పుక్తవారముసాయం కాలము చేరిరి. ఇక గాస్తీయను వద్ద మరుసటి యాదయము కంట కష్టలేని ప్రదేశమున నుండవలసి వచ్చినను కష్టమందు వారిని ఏజెంటు కార్యాలయమున తీసికొనిపోయి సోమవారమునాడు వారిని బస్సునాన్ని నిచ్చివేసిని వారు తెలిసినది. కానిరైల్వే-లొర భక్తులను ఆరాడి యెత్తుచు, మరల ఇతరములను ముడపలపించుచున్నాను. వారిని మంజూరమునకు వదిలిపెట్టలేదు యూనియను ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు ప్రకటించుట అధర్వముగా నున్నది. మదరాసు లోని ఏజెంటులు వీరిని లోలో బండిలో బంపుచును దిండునకు

8 అణాలనుమాత్రమే యిచ్చుటయు చోద్యముగ బోవకమానదు. రైల్వేలెనునందు ఏభోజనకాల యొసగు పూటకు ఆరణాలకు తక్కువకు భోజనమును పెట్టును. కనుక దినమునకు కనీసముగ రూపాయనైన నిశ్చించుటకు మీరేర్పాటుల చేయవలెనని నేను వేడుచున్నాను. (ఈదేశము ప్రభుత్వమునకు 8 అ. చుట్టూ వ్యాపారాధి 6 అ. రాత్రి భో. ఆర్. తాంటులము కనైరా 15) వారిట్లు చేరుకొనినది తెలుసు స్వగృహములు చేరువకు కేసువలెను తీయరాదు ఏజెంటులు మెయింపుట తీయరాదు. ఇతర రాష్ట్రముల వారికి ఇట్లే మెయింపుట నీయవలెను.

మొట్టమొదట, వీరిని వలస తీసికొని పోవుచున్న దగ్గర చేరుటనుండి స్త్రీయలలో తీసికొని పోవుచుండిరి. ఎమిగ్రేషను చట్టము ప్రకారము వారివారి రాష్ట్రములలోనే దిండుట యర నుండు. కనుక వీరినివీటిని నిష్క్రమణ దెబ్బలను ప్రభుత్వము వారు ఉత్తరపు చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను. లేకప్పుడు ప్రజలకిబ్బందులు గలుగుటయేగాక అవసర్యకమును గలుగున యూనియను ప్రభుత్వమువారియుత్తరవునం దిట్లు గలదు: "భారతదేశమునకు తమకుంటాముగ తిరిగి వెదలవలయు భారతీయులను ఒడయించుటకు యూనియను ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధముగా నున్నారు. భారత దేశములోని స్వగృహములకు వెళ్ల వలెను భక్తులన్నియు ప్రభుత్వమువారే భరించెదరు.

మై.కాటివెల్లి న ప్రభుభారతీయైగాని పుటమడుగానితన తోనూడ 25 పానుల విలువనకు బంగారుగాని నగలను గాని తీసికొని వెళ్లవచ్చును అంతకన్న నెక్కువ విలువగల సొమ్ము ఏమైన నున్నయెడల వానియాల్యము వారు భారతదేశమునందు చేరగానే యొసగబడును."

ఈవీధివారు తమతోనూడ స్వదేశమునకు కొంకసొమ్ము ను తెచ్చుచు, మదరాసు చేరుకొని అధికారులు అసొమ్ముపై కాలక తంతు నుండును విధించుచున్నాడు. కొలదికాలము క్రిందటనే నీవనముపై కష్టము కలెక్టరుతో చెప్పుకొన గా ఇక మీదట నుండును విధింప మనియు, క్రింద ఉద్యోగముల క్రింద యుక్తతవు తెగదనియు వ్యాసము గావించెను. అతడును అట్లే దయయుంచి ఉత్తరపు చేసెను. కాని, మరలయినగల మీద నాలభాగము నుండును విధించుచు తమ కార్యమును గనబరచుచున్నాడు.

చిత్తగించకలెను,

(సం) సి. ఆర్. నాయుడు.

II

మదరాసు ఫిబ్రవరి 2, 1928

అయ్యా, గత 29వ నవంబరు నాడు ఉంఫిలియోడలో 13వందల భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికానుండి పంపబడిరి. వారిలో 8 మంది బొంబాయి రాజధానివారు. మిగిలిన అయిదుగురును మదరాసు రాజధానివారు. వీరందఱును తమ స్వగృహములకు చేరుటకు ద్రవ్యసహాయము చేయవలెనని పోలీసుమిషనరుకు ఆర్డీ పెట్టుకొనిరి. కాని లాభము లేకపోయెను.

తరువాత వీరు నాయుడకు వచ్చి సహాయము నవేషించిరి. మదరాసు రాజధాని వారిని సెంట్రల్ పోలీసు స్టేషనుకు బంపి ఏవో విధముగా వెళ్లి పోవచ్చున యంటిని. బొంబాయివారికి ప్రభుసహాయముతో ద్రవ్యమును సేక

రించి కంపి చేసిరిని. మెనటి యొరుగుగుభారతీయు లేమిలో నా కించకు తెలియలేదు.

యూనియను ప్రభుత్వమువారు ఈభారతీయులను అచ్చటనుండి బంకికేయటము వ్యాయముగ నుండవచ్చును. కాని బొంబాయివారిని మదరాసు రాజధానికేంపుటయు, వారిచ్చటదిక్కుకోవక కష్టములపాలగుటయు ప్రారముగ నున్నది.

కాబట్టి యింకమీదట ఏరాష్ట్రమువారిని ఆరాష్ట్రమునకు ఎట్టికష్టములు లేకుండ నులభముగ చేర్చుటకు తగినయు పాయముల గాంయటకు మీ ఉత్తరవుల బంపెదగని వేడుచున్నాను.

చిత్తగించకలెను,

(సం) సి. ఆర్. నాయుడు

III

మదరాసు ఫిబ్రవరి 2, 1928

అయ్యా, గత జనవరి 26 వ తేదీనాడు ఫిజనుండి వచ్చుచుండిన భారతీయులు కలకత్తానుండి వచ్చిన వ్యాధిగ్రస్తుల క్రియనులో దిగుచుండగా నేను చూడతిని. వాడు తమ యిండ్లు చేరువకు భక్తుల భరించెదమని ఫిజీ ప్రభుత్వమువారు వ్యాసము గావించియు, ప్రయాణపు భర్తనైనను ఈయతను. వారిని యిండుగా ప్రయాణమారంభించెడి తెలుసు వారిందఱును అనారములేక పన్నుపడి యుంటిమని చెప్పిరి. ఎమిగ్రేషను ప్రాక్టరు ప్రతినిధికి తొడ ఈ విషయము తెలియెను. వారిని వారికి దగ్గర చేరుట దింబియండిన, ఇట్లు పన్ను చూడవలసిన యవసరము కన్పెడిది.

కనుక మదరాసు, బెంగాలు, రాజధానుల వారు క్రితీయవలసినవారలనుండి వచ్చునపుడు వారివారి చేరుటనే దింబు ఇట్లు ఏర్పాటుల చేసెదగని మిమ్ము వేడుచున్నాను.

చిత్తగించకలెను,

(సం) సి. ఆర్. నాయుడు.

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి

ఒక స్వరాజ్యనిధిని సంస్కృత మహాభారతములోని సభాపర్వము 500 ప్రకులు, విరాటపర్వము 500 ప్రకులు మాత్రమేయిచ్చెను. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక్కొక్క స్థానమునకు నూటి యైన ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వరాజ్యనిధి కడురక్షణముగ 50 రకుల దళ 100 గ్లావా కాగితములనుడ చుట్టించబడినది. సభాపర్వము 520, విరాటపర్వము 568 రాచలో వేడిలు గలవి.

ఈ గ్రంథ సంపాదకుడు వీని విక్రయధమముతో నగము కిలక్ స్వరాజ్యనిధికి యిచ్చుటకు అభిలషించుచున్నాడు. స్వరాజ్యనిధిమానులందఱును ఈ నిధికి ధనసహాయమునగుర్యులయునని మిగుల కోరుచున్నాము. ఒక్కొక్కరకు ధర రు. 2-0-0 లు, ఇది వి. పి. లో పంపబడెను. రు. 2-0-0 లు కంపినవారికి రిజిస్టరు బుక్కుపోస్తుగా కోరిన గ్రంథము పంపబడును.

జి. ఎస్. C/o ఆంధ్రప్రదేశ్,

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి.ఏ.,ఎం.బి., అంకు సి.ఎం. గారి పోషణకొండ నున్న

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు 19, హోస్రోడ్డు మాంటురోడ్డుపోస్టు, మద్రాసు.

శ్రీశ్రీమై, సహస్రములేని ఆయుర్వేదిక్ ఔషధములు గల ఔషధకాల యిది యొక్కటియే. ప్రాచ్యప్రతిచి వైద్యనిధానములందఱియెట్టి ప్రవీణులైనవారిచే విశ్లేషణి కాత్మసమ్యక్ముగా అభివృద్ధిగా తయారుచేయబడిన ఔషధములు సిద్ధముగా నున్నది. క్రొత్తది, మేలైనదియు నైన ఒకధులే ఉపయోగించబడుచున్నవి. మా ఔషధకాలయందు తయారుచున్న ఔషధముల ఔషధరాజులు గుణమునందాగాని, శ్రేష్ఠత్వమునందాగాని యితర ఔషధముల తీసిపోవుటలేదు.

మా శుద్ధమైన చ్యవనపాపమును విశ్లేషణి ఉపయోగకరమైన రసాయనము కఫహరమైంది. క్రొత్తఫలములు, ఒకధులు మొదలగువాటినుండి తయారుచేయబడినది.

1. తయము, శీర్షకాలముగానున్నట్టి ఉబ్బునము, రొమ్ముపడినము, శీర్షక క్షీణించుట మున్నగువాటికి విశేషముగా ఉపయోగించుచున్నది (2) అకలిని హెచ్చుతేముగల ముండుటలన కాడలిండ్ల నూనెకంటెను శ్రేష్ఠమైనదని చెప్పుకొనును.
- (3) విశ్లేషణి మనోహరమైనది గలదు.
- (4) విశ్లేషణి బాధకరమైన జ్వరగలవారు దీనిని విడువక నేనించిన విశేషముగా ఉమ్మిచేయ నవసరములేకనే కఫము బయటికివచ్చును 4 ఔస్సుల ద్రవ్య 1-కి ధర రు. 1 1 పాను ద్రవ్య 1-కి ధర రు. 1/-
- (5) శీర్షమునందుండు జీవఃతక్తములగు అణువులకు అధికముగ క్షేపిని కలిగించును. శ్రీసాంగత్యాది ఆత్యాచారములన శీర్షమునకును మనస్సునకును, కలిగిన అన్ని వ్యాధులను తొలగించును.

5000 చిన్న మూసాదర్శములను ఉచితముగా పంచిపెట్టుటకై ద్రవ్యముల తీర్మానించుచున్నాను. దరఖాస్తును పంపినచే మా పూర్తి కృత్యములు ఉచితముగా పంపబడును.

ప్రతిపని-వడుకుట

మనదేశమునందు మిక్కిలి యెక్కువ గనుమందులకు వేరంద బీకారములందు మిగుల కట్టుదలతో నున్నాము. ఇందులో కొన్ని సంవత్సరముల వ్రాయటం కష్టముగాదని తలంచి వ్రాయుచున్నాము.

ప్రతి

ఇది భూసారమును బట్టి, విత్తనములను బట్టి వారులుగా వ్రాసినట్లు అందులో ముఖ్యమయిన వాడులు.

- 1 పెద్దప్రతి 2 కొండప్రతి 3 గుడ్డప్రతి
- 4 యెట్టప్రతి 5 బంధ్యులప్రతి

వాటి యాకారము, ఉపయోగములబట్టి యీ పేరులు వచ్చింది.

1. పెద్దప్రతి

గింజ సామాన్యముగా నుండి గట్టిగా గింజలంటుకొని దూకి యుండును. మారుతము విన్న యెండలమాదిరిగా కల నీయుండను. ఇందులో నుపయోగమును ప్రతి విశేషముండును. ఇది గంజాంజ్లా, పల్లాకిమిడి, నాపదా, పెక్కలి, రఘునాథపుర ప్రాంతముల తరుచుగా పండుచుండును. వట్టుసాటి ప్రతియుం దధికామోదమును జూపుదురు.

2. కొండప్రతి

ఇదియు నన్ని విధములను పెద్దప్రతిని బోలియుండును. కానిగింజకంటెము పెద్దది. పెద్దప్రతికంటె యిందులో పెద్ద విశేష యుండును. ఇది వికాఖట్టజంజిల్లా కడ్డాకి, మామగుల యందును రోజున్నపాంతములందును మెండుగా లభించును.

పై రెండువాడుల ప్రతి నూతనముగా పని చేయుకొను వాటికి విశేష సహాయకారిగా నుండి వనికి మిక్కిలి గురువుగా నుండును.

3. పునానప్రతి

ఇది అంభోరొద్దమున దండలను పండుచున్నది. దీనినే గంజాం వికాఖట్టజంజిల్లాలో కట్టుకాలి వారివారు తప్ప తెలకు మెండలగువాడులవా తుడయోగించెదరు. పైరెండు వాడుల కంటె యీ ప్రతికంటె వాకగా వారకును.

ఈ ప్రతి వడికియెడల అంతస్సును వాడవచ్చును. ఇందులో మెచ్చువలన ముందుకునే నిప్పులు లేక వాగుచేసెను. ఒక్కొక్కచోట కొంత చురుకుదనము చూపిండుటగాని సాపుగా వారమురాదు. ఇది పై రెండుప్రతులకంటె గింజలను గట్టిగా కంటె ప్రతియుండను. అందుకలన చేపములతో పీక నప్పుడు విశేషమగు ప్రతి యూడిదయ్యును. ఇట్టి కొంజములచే పన్నునికూలు తీయవారు తరుచువాడరు.

4. ఎట్టప్రతి

ఇందులో గట్టిబోగ, మెత్తబోగ, అని రెండువిధములుండును. ఈ భేదము ఒకటా విత్తులంటి నుండవచ్చును. ఒకచోటున వేసిన ప్రతిలో రెండు భేదములు కానియె చున్నవి. గట్టిబోగ వనికి యరకాళిమిచ్చును. కాని మెత్తబోగ లో కచ్చురధిగము ఫలము క్లుప్తము. గట్టిబోగ యిందుమీయ కొండప్రతికంటె నుండును. కాని అంత మెండుగా గింజలయట్టి ప్రతియుండదు. వారముతీయుటకు కొంత గురువుగా నుండు ను. మెత్తబోగలో కూడ యీ సదుపాయమున్నది కాని గడ్డు గా విశేషము పొప్తుండుటచే అంతలాభి కాది కాదు. మొదటి నుండియు యీ రెండువిధములు కలసియే యున్నవి; కాని భేద బలంతివు. ఇది యేర్పాటుగా నున్న గంజుభేదము తప్ప గట్టి బోగ సున్నవ్వయములను కొండప్రతిని పోలి యుండును. ఈ వాటిప్రతితో దీనివారము గొధునుకొనుచు వోలియుండును.

5. గుడ్డప్రతి

.....న కొండనే విశేష భాగము చుల్లన కంటె కొని దూకిపోవును. గింజకంటెకొని యెప్పుడైనాత దీనిలేక యుండును. దీనియం దంతసాపుగా వారముకాదు. ఈ నూలు వట్టుయు నందిరి పనుదనము లేక వేగము చివిగిపోవును.

6. బంధ్యుల ప్రతి

ఈ ప్రతిగింజను అంత కలుపుమున పట్టియుండదు. ముల్లుపెట్టి తోడనే యూడిపోవును. నిమిషము కుడయోగింప దు. నిమిషము ప్రతిలో పొట్టింపవేయండును. కాబట్టి యీ ప్రతి రాట్టమునై నూలుతీయుట కంతగా వనికిరాదు.

ప్రతిపెట్టునాడి నండిన ప్రతిని (గింజలతో నున్న దానిని) గాడె యుండును.

ముల్లుపని (పీకుట)

వారులచేపములచే గాడను మధ్యగింజ లగుపిలను పట్టుగా యేర్పాటును కా తాగ మొదలయిపోకటి యంటు కొనుండు కుభముగా పీకుట. ఈపీక చిన్నచేపముండకంటె పెద్దచేపముంట్లు గురువుగా నుండును. ఈముంట్లు గోవావరిమం దలమున భవశేష్యరప్రాంతమున విశేషముగా వారకును.

విశువుపని (గింజతీయుట)

పీకన ప్రతిని గుమారు 3, 4, అంతగముల పెద్దలు. యెత్తు 8, 10 అంగళముల పొడవుగల చుక్కనై, నుమారు బొటన్నవేలి లాదిగల యినుకకొలుపుతో నిడివి గింజలతీయుదురు. చుక్క, యిడి, యేగిన, రెల్ల మొదలగు చురుగుల చెట్లకట్టలైయుండుట మందిరి.

పొట్టుతీయుట

గింజలతీసిన మాదిరి కొంతకొంతగా తీసి అరచేయి వికాలముగల చంద్రబింబమువలె చేసి అందులోగల మలినముల న్నియి తీసిన జరుగెను. ఈపని యెంతగాగావేసిన నంతస్పష్టము గా నూలువచ్చును. దీనినే పింజయందురు. ఈపని పూటికంటె రాగ్రులయందు పీచము తెలుగున వాగుగా నందలి మలినములు కానిచ్చియుండుటవలన తరుచు యీపని రాత్రికాలమున చే యుచుండురు.

తీగతీయుట

పింజతీగమాదిరి మెత్త నగుకట్టు తీగలుగా తీయవలెను. ఈపని ఒక్కొక్కటి యిరువదిసార్లులకు వైగా తీయవలెను. అంతగా తీసినగాని దూదియందు మెత్తనమురాదు. మెత్తదనము గలిగినగాని వారముసాపుగారాదు. సాపుగావారమున్నగాని పురి సుముగాయొక్కదు. ఎక్కనివో వరుకునప్పుడు ప్రతి వారకువారము తెగుచుండును. ఇట్లు తరుచు తెగుచుండుటచే విశువు కలుగును.

ఏవుట

తీగ గాడిసిన దూదిసంతయు ఒకసాఫయిన బల్లపైనుంచి యేరువిల్లుతో నేకవలయును. ఈయేరువిల్లుకు కట్టెకొలువార మెంత స్పష్టముగా నున్న నంతయందిరి. ఏరువప్పుడు కొన్నివిధ జనగాక చిన్నచుద్దలుగా నుండును. వాటినే గురువులందురు అట్టివి తీసివేయవలెను. అదియున్నచోట వా ము తీయుపుడు ముడుకు వచ్చుచుండును. కాటుకునై పురియొక్కెందు నపుడు ఆ ముడుకువాటి వైకి తొందరగా కట్టెకలమున కిందిభాగము పురి పొచ్చి వారముతెగును. కాబట్టి అట్టి గుంపులులే దూది మిక్కిలిస్పష్టమై యొకటి కొకటి యంటుండునట్లు పరస్పరం మేంబలయును. ఏరులయొకప్పుడువుగానున్న వారమంతప్పుడు వుగా స్పష్టముగా నులువుగా వచ్చును. వరుకుపనిలో నంటికి కిని యీవారయే మిగులకచ్చుననిది. ఈ విధానము మిగులకచ్చుల లో వారు వారముకొలిస్తేయులో నైనుసాపుగా నులువుగాతీ యగలుగుదురు. ఈ సంగతి మన దేశములలో నేకవలకు తెలియక స్పష్టపు నూలునుండు నర్చుకముంచవచ్చును. ఈ వనులు నేక్కుకొనుట కనేకు లభింపించుచున్నాడు. అట్టివాలు సంభూతునకు వచ్చిన బసలు పన్నెయి చేసి పనిముట్లు యిచ్చి పని నేక్కుబిడును. ఇందుకు ప్రతిఫలమేమియు, సంభూతుకీలు నక్కరలేదు. దినమున తెనిమిడి గంటలు పనినేక్కుబడును. మూ డు మోసములకు పని సాంకముగా వచ్చును. కోరువారికి నేక రుసుమా కేర్పలడును. ఈ సంభూతుండు ప్రతి గడుకు వులు నేక్కుకొనికట్టిన కడ్డాన్ దేయు లిరువురు తరువేతరుండు అనేవలచే 40, 50, పెంజులలో సమానకయక స్పష్టనిదా యు తీయించుచున్నంతలు కెంతయు సంతోషము కాబట్టి నన నేకేతుండన్న ప్రాంతములవారము స్పష్టము వారము తీయుచుం డిన కట్టికలలో మోటుదనము పోయి యుండును కలుగుననియు నభిమానము మెచ్చుననియు తెలుసుచున్నాను (పట్టుకాలి).

నైజాముగారి ప్రకటన

నజరా లవసరములేదు.

తరు నక్కుకొన్నవమున 2 మామతి జేయుటకుగాను వ నూలు జేయబడుచున్నవారలొకవిధాన వాసిజేయబడవలె నని నైజాముగారు ప్రకటించిరి. రుబూది బుక్కుకు పండుగల నందర్భగమున గూడని ట్టి బహు చురు లూ స గ బ కు ను. తిరుగావళి ట్టి నెలపుటకు ప్రజల్లుచేసెదననియు, ప్రజల కు లెనయెడల భక్తినిగూర్చి తమకు విశ్వాసములదనియు భగ మావపు రుజువులనవుసామనియు నందుచే నినజరాల వనమనియు ప్రకటనయందు తెలుపబడెను. కాని బాగీరువారును గొప్పయిదొంగలూను ఇందువలన చిన్నపుచ్చుకొనెందు. అందుచే నట్టివారు మాత్రము నజరాల సరుప్పంజవచ్చును. వారోదా, సింహాసనమునకు వచ్చిన దినము మొదలగు పండుగలకు అన్నింట భగన నజరాలను గూర్చి నైజాముగారు విశేషించిరి.

గొప్ప ప్రమాదము

పెద్దగృహము కూలుట

బొంబయి 28:— నవీన ముద్రమున 7 x 10 నిల్ల ను బహోవా పీఠమును గొప్పభవము కూలెను. 5 x 6 x 8 ఒక ప్రాంతముగదియు పాకీవొడ్డును గొప్పగృహనితో కింద కూలె ను. ప్రస్తుతయు జూయింపు ప్రకారము 20 మంది మనుష్యులు అందు మరణించియుండురు.

ఇంక 4 స్త్రీలును, 3 పిల్లలును గూడ కలరు. అగంట లో ప్రెగ్గలిగేడు వచ్చి ఇరువురను రక్షించెను. కాని పీఠిలో నొకరు గాయములకలన వైద్యులలో మరణించెను. ఇంకను పీఠ తమ సన్ని సాగించుచుండిరి. ఇంటిజువహూని తల్లియు మర రుగ్గురు స్త్రీలును మర రుగ్గురు పిల్లలును గానించుటలేదు.

నల్లమందు రహస్యముగ నమ్ముట

కొచ్చిన మేనల్లేలునెరుట లియాంగు, వాంగునూ, లాతీ, అనుమాన్యులు చినావారు నల్లమందును రహస్యముగ దిగు నతి జేయుచుండి రను నేర మారోపించి విచారించబడిరి. పీఠి తల 1 కి రు 75 చొ" న బరిమానా విధింపబడెను. పీఠి న్నాండర్లు అయిలు కంటెనీవారి. "వావాటగో" అను నామనాక మందలి వారిదలు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి 26 వ తేది సామవారము

(1) భాస్యములు

వనియాలు కా 1-1	రు 80-0-0	మొత్తము 64-0-0	వరుకు
దిండ్లు	బస్తాలు	మొత్తము	వరుకు
కుసుమ తెనాలి	క 45 గలది	రు 11-8-0	18-0-0
నెల్లూరి	క 15	రు 15-12-0	16-8-0
శీర్షి	క 15	రు 14-0-0	16-8-0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-1	రు	9-8-0
మత్తలు	క 15	రు 22-0-0	24-0-0

(2) వస్తు భాస్యములు

కయలు	బస్తా 1-1	195 క.	రు 10-8-0	11-0-0
నెగలు	క 15	రు	10-8-0	12-0-0
నెగలు	క 15	రు	11-8-0	12-0-0
మినుములు	క 15	రు	18-8-0	14-8-0
శిలలు	క 15	రు	7-0-0	7-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

మత్తలు నూనె కా 1-1	రు 160-0-0	165-0-0
నెయ్యి ను 1-1	రు 14-0-0	20-0-0
కొంజపురం నెయ్యి నెయ్యి కా 1-1	రు 60-0-0	62-0-0
యంతరకరేణు	రు 56-0-0	58-0-0
నూనెనకనూనె గానుక కా 1-1	రు 140	మినుకనూనె 180
అనూనె నూనె కా 1-1	రు 124-0-0	125-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

వాణకనుపు కా 1-1	రు 160-0-0	165-0-0
కూరకనుపు	రు 100-0-0	105-0-0
మిరుకానూనె (గుంటూరు) కా 1-1	రు 90-0-0	100-0-0
గుంటూరుపాండుకట్టు నీలిమందు బాండు 1-1	రు 40, 40	
కాకాపాక్షి పాండుకట్టు	రు 60, 65	
బెల్లము కా 1-1	రు 40-0-0	50-0-0
చింతకుండు పాకలి కా 1-1	రు 48-0-0	90-0-0
కొత్తని కా 1-1	రు 35-0-0	42-0-0

(5) ఇసుము

కట్టలు రథం కా 1-1	రు	40-0-0
చవరం	రు 29-0-0	42-0-0
రవురం	రు 39-0-0	40-0-0

(6) రోహములు

నండి 100 కులంక	రు 80-0-0	84-0-0
బంగారము, కులంక 1-1	రు 24-8-0	25-8-0
నవరం 1-1	రు 15-12-0	
కత్తి కా 1-1	రు 200-0-0	205-0-0
కాకా శీర్షి	రు 355-0-0	260-0-0
అస్సా చక్కెర కా 1-1	రు 52-12-0	54-0-0

(7) రంగులు

అవు క్రిష్ణము 20 డిగ్రీలు	రు 90-0-0	
పొట్టిక్రిష్ణము 20 డిగ్రీలు	రు	డిగ్రీ
నింజాంమూర్కు 20 డిగ్రీలు	రు	డిగ్రీ
అవుక్రిష్ణము 15	రు	75-0-0

ఇకను అమెరికా పత్రికలు భారతవ్యవహారములు స్వయం
మన దేశానికి నడుమ నముద్రము లుద్వారము చాటి కపపడి

విద్యుత్తు కలెక్షనరు
విమాంసుని 1

1/16
12. 4 1/32

యెటల వానెకో చూచెదము. గతరెండుసంవత్సరములలోను చాల మంది అమెరికా ప్రభుత్వచర్యలను కృత్రిమపాద బిరుదు ప్రతిభుమనితేఖరులు భారతదేశమునకు వెళ్లి తమ యభిప్రాయముల నిజేశమునందు చెల్పిరి. ఈతేశములో కృత్రిమ జేయుటని చాలగలదు. దాని నెవ్వరు అలక్ష్యము జేయబాలరు.

ఇండియాకు అమెరికాండి వెళ్లిన వారిలో రెండు రక ములవాడు గలరు. ఒకరు నిజమగు డెమోక్రాటిక్ అమెరికనులు. వీరు ఇండియాకు అమెరికనులవలె వచ్చి వారి భావానుగుణ్యముగ సంకటి సందర్భముల కనుగొందురు. రెండవవాడు అగ్లో అమెరికన్లు. అనగా వీరు బ్రిటిషువారి దాయాదులు వారిలో కొంత సంబంధముగలవాడు వీరు ఇండియాలోని అగ్లో ఇండియనులు అభివృద్ధిపరచు వెళ్లెదరు. లేదా తమంతట తాము వెళ్లినను తమవారితోనే కలసియుండుదురు. వీరిభావములు ఈ దేశములో వివిధపక్షములవారి భావముల బోలెయుండును కాని డెమోక్రాటులు మాత్రము ముఖ్యము సానుభూతిగల్గి యుండురు.

ఈ డెమోక్రాటిక్ పక్షమునకు జేరిన ప్రెయిసివ్ హంట్ అను వాడును "భారతదేశపు 80 కోట్లను పాలించుచున్న బ్రాహ్మణ" అనుశీర్షిక క్రింద కలకాలము నిలుచునట్లుగ నొక వ్యాసము వ్రాసెను. అయిన అందు చెల్లిన భావములు తూచినట్లుగ సరిగనుండి అత్యర్థమును గలుగజేసెను. విశదముగ చక్కగ విషయభగవంతుని జేయువారివలె ఈయన కిట్టి భావము తెల్లు గల్గెనాయని నాకు అత్యర్థము గల్గెను.

అయిన భావములలో నొకటి ముఖ్యమైనదేమనగా, మహాత్ముని దర్శనము జేసికొనుటకుగాని అయిన పరిశ్రమగలవలె ముగించు తాకుటగాని, అయిన వ్రాతపాఠభూతి తాకుట తగాదచియున్న ఒకటొకటి జను సహజముతో నొచ్చి యుండి జను జేయుచుండును. భారతదేశ మంతయును, ప్రాచ్యదేశమంతయును జపముజేయును. భారతదేశమే ప్రాచ్యదేశ మంతయు సాక్షి.

మృత్యురూపకముల పక్షకవ జేరిన భారత్యమెట్టి అకవారు అత్యంత ప్రాచ్యదేశ సమస్య బాగుగ చదివినవారు ఇండియావైని వరుసగ పదివ్యాసముల వ్రాసెను వాషింకుట ను సభి జరుగుట ముందు ఆయన వైగా, వైలియా, జపాను, ఇండియాదేవులు దు దిరిగిచ్చెను, ఈ చర్యలము అత్యంత ప్రాచ్యసమస్యకు గూర్చి తెలిసి కొనుటకే ఆత్రుత ఏర్పాటు జేసెను అటుల పరిపరిచుట ఆయన ప్రభాసామగ్యమునకుగాని, యజమానులకుగాని అకాభంగము గలుగజేయ విశ్వక్రమును వెంచెచ్చెను.

అమెరికాలో జరుగు బ్రిటిషు ప్రచారమును ఖండించు మొదటగా ఇండియాలో చాలనేజేరి. ఆయన ప్రతి ప్రైవేటు మాన్ షెర్మరు గార్డియనుతో సహకారము జేయుచు ఇండియాలోరకు పోరాడుచున్నది. ఆయన చివరవ్యాసములో వ్రాయుచు భారతదేశమందలి యశేవజమును స్వరాజ్యము లేక స్వాతంత్ర్యము కొరకు పక్షపత్తుల బడుచు పోటుబడుచున్నది అని వ్రాసెను. మహాత్మునిగొనిచి వ్రాయుచు గాంధీమహాత్మునియందు విరగ్ధ స్వభావములగల అన్ని జనులు సందానమైయున్న విశిష్ట వాసులు.

ఇది రెండవరకమువారు బ్రిటిషు పక్షపాతుల గూర్చి వై జేప్పించినవన్న నొక్కొక యెత్తుక జెప్పవలసియుండు తుమాటల వేడెదను.

మిషి గాను వివిధవిద్యాలయములలో ఇప్పటి ప్రాఫెసరుగ నుండిన సి. హెచ్. వాక్ లెరుగాని భారతి ప్రామాణ్యకాగన సభాభ్యుదయ సర్ వైటుగాను అయిటకమహాసభను సందర్శించి యానందిండుటకై యాహ్వానించిరి. ఆయన అంధుని లి పి జరిగినము జేయుచుగాని ఒక్కొక్కసారిమాత్రము యీ మిత వాడులను ఒహునిచ్చిరముగ పరిహాసము జేయుచు పోడును.

నేను జూబిలీవారిలో వెళ్లి ఆయన చాల కరుణామయుడగు ప్రాఫెసరుని చెప్పగలను. ఆయనకు ఒక వరుస వాసనా, యొక్క మా అనునది లేదు ఆయన చాలామంది యెప్పుడైనా మాయకు తటస్థించినయెడల అది యంతయు మౌనపు దియె మోటుదయి ఖండించును. కాని మహాత్ముని ఇంటికి ఆహ్వానించి, పురు ఒక మహాసభని ప్రోదబిద్ధింపుడు. ఆయన దెల్పు సభిప్రాయము లన్నియును తనకు గోచరించిన గవర్నరులు రాజకర్తలది మన్నుగు అధికారుల చిచ్చున దిచ్చురులవై నుండును. మహాత్ముని స్వగతభూర్యగ సత్కారము యాపాశ్వాత్యత్యక్తు సామముల కన్నెన్ననులతో ముగిసావునానికే బుచ్చిందేదని చెప్పవలెకరలేను.

ఆయన మితవాదులను పోగడుచు, ఖండించును. భారత కాసనభ యెప్పుడును వైరుహాభి సభ్యులతో నిండియుండు

నని వాక్ లెరు చెప్పెను. అమెరికనులకు గుర్తొనడుగనుండును. ఆయన బ్రిటిషుదేశమునకు మిత్రుడగుటలేకనున్న వారి తేపున గత యుద్ధపుయ్యనున రహస్యముగ పరిజేయించి నందులనున్న అయిన భారత వాతాయోజ్యమును జూపింక దూషించుట స్వాభావికము.

అట్టిఅయన 'వాతాయోజ్య' అని వ్యాసము వ్రాయుచు యెట్లు ముగించుచున్నాడు. "వాత అతివాది పక్షమున భారతీయులు కొందరున్నాడు. వాడు లేడు వాయుదేవు గాంధీమహాత్మునివలె బ్రిటిషుసంజంభముతో, నవసం మోహముల యెట్టిబో క్యమును లేకుండ చేరులు కడుగుకొనుటకు సిద్ధముగనన్నాచి వారును, వారి వాయుదేవును మాత్రమే ప్రపంచముయొక్క దృష్టిసంకేత అకర్షింపగలరు.

ఇంకను గర్వార్థ ఇవచ్చుక అనుశ్రీ యొక యక్షుడు. అమెరికాలో ఆయన మానవత్వకావ్యమునందనుకలము. అతని యహాత్ముడు ఆయన ఉద్యమము అన్న భూమిద్యేవభావము గల్గి ఖండించునది. అమెరికానులు వ్రాయుచు గాంధీయు, ఆయనయంద్యమమును జూచిన బ్రిటిషువారికన్న అమెరికనుల కెక్కువ ద్యేవమనియు, అందుకు కారణము పాశ్చాత్యకాగరక తన అయినవీరులము జేసునెంచుచున్నాడనియు చెప్పెను.

అట్టి అమృతాదు వైతము ప్రపంచమున కాత్యర్థముగలగు నటుల మహాత్మునిగూర్చి యెట్లు వ్రాయుచున్నది:—

గాంధీ చేతులపెట్టిన పని జేసెనని నేను నమ్ముచున్నాను. ఆయన భారతదేశమునకు అత్యుత్తము గలుగునటుల జేసెను. ఆయన భారతదేశమునకు అత్యగౌరవమును మూలభావమును గలుగజేసి, భారతదేశము ప్రపంచమున కొనుకలపెట్టిన సంజేతము గలదని చెలియునటుల జేసెను. ఇంతియగాక భారతదేశము ప్రపంచమందలి దేశములన్నిటిలో గమ్యాస్తానము బాంధవత నను బుద్ధి యొకటి గల్గెనటుల ఆయనజేసెను.

ఇంకను అమెయెట్లు వ్రాయుచు ముగించుచున్నది.

"ఇక్కడికి పరాధీనముగాకుండ స్వాధీనమగు భారతదేశము గావలయును జాతీయభావము ఉచ్చితకావ్యముగాని అది అణగిపోవును! ఈభావము పాశ్చాత్యకావ్యము తమ యొక్క అతిశయ భావమును జూపుటవలన పోషింపబడిన ఇంగ్లాండు వెనుకటిరె తమయెత్తును వచ్చినటుల భారతదేశము నణచియుండుతోజాలుపొయినది. ఇప్పుడు ఇండియాను బ్రిటిషు కాకుక వెల్లులో సమానభాగమునకు అంగీకరింప కలసివదిగా (రోజులము జేయకలసిన కాలము వచ్చింది లేకున్నచో త్వరగానే ఇండియా స్వతంత్రపాలనము జేగాక స్వాతంత్ర్యమును గోరును అప్పుడేమి య ము న ఇం గ్లాండు భారత కాంఘన తిరస్కరింప లేకపోవుక. కనుబలప్రయోగమువలన వీరును స్య పరిష్కరింప గోరునెడల పాశ్చాత్యుల ప్రాచ్యసామ్రాజ్యములు ముప్పుయగునని నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. ప్రాచ్యదేశీయుల సత్యాగ్రహము గాని జవాహర్లల్లిజీవితముగాని యెదుర్కొనుటకు పాశ్చాత్య బాతులకు కలయుభవము గాని మనుష్యులుగాని యుండజాలరు. విధ్వంసముజేయ గల్గియున్నది నిగురువచ్చి నిరాశ జెంది అత్యర్థము : దిదివేయవలసి కచ్చును. ఇవిభముగ మాన్షెట్టుగానియు వ్రాసెను. ఇదియే సభు త్వవిధానమునకు మూలముగ నుండవచ్చును. పాశ్చాత్యదేశము, వైతకే అభివృద్ధిజెందురు వచ్చుచున్న ప్రాచ్యవాతీయకే యుండు నిలచుటకు యెత్తుక ప్రతయ, జోవార్యమును బుద్ధివీలకయ్య గల్గియుండవలయును. ఈచివరవాక్యములో నీశ్రీయెచ్చిన కలహాను అమె (వాయువ్యాసములలో) ననుసరించునెడల అమె నిజముగ శ్రీశ్రీలనే యుండెడిది.

కుదకు ముగించుచు అంట్లాంటికీ మానవత్వకావ్య గాంధీమహాత్మునిగూర్చి ఒక అంగ్లగంధరముక వ్రాసిన వ్యాసభాగమును చెప్పెదను అయిన సానుభూతిగాక పరాభూతిగాని లేదుగాని ఉద్యమమును గూర్చి ఆయన అభిప్రాయములు నిమిత్తపాజకములుగ నుండును. వీలే ఇతరులవలెనే అయిన యు అత్యర్థకరములకు భావములను చెప్పెను. ఆ మాక్కుటని వాక్యము లేనగా:—

"గాంధీదీపమును వెలిగించెను. ఆయనయొక్క జ్యోతిర్య విహిత అవహాద్యోదయమునల స్వరాజ్యము రావేదను. కాని ఆయనయొక్క ఆదికముల కలన భారత దేశము స్వరాజ్యము చేసెనటో నన్నది. భారతీయులకును లందరును గాంధీమహాత్ముని వాతీయ వాయుదేవుని యెట్టిభయము లేకుండ నొనరున్నాడు. ఆయన గాంధీవల్లి, మజ్జిసి వాయుదేవులవలెనేగాని యెత్తుక నీర్దును. ఆయనకు, రాజ్యవైతితయములలేవు. ఆయన మాటాడు నపుడు వినిగా, వేదములు, భగవద్గీత తిరుక్కైటి పురాణములు గాని వారు భావించురు. గాంధీ మహాత్ముడు

పరితగంధులలో వెల్లిక అభ్యాధ్యికస్యమాపు దనియు, "దేశమును గొప్పజేసిన మహాత్ముని అకతారమనియు వారు నమ్ముచున్నాడు."

ఇప్పుడు వీరించి యెన్న వారిలో గెల్ల నీ ఉత్తమాధిక్య పుణ్యమని తీరఖండలుగాద నీరిభయగ ప్రశంసించి యుండిరి లోక్మోర పుణ్యమను అదేశముయొక్క గాంధీమహాత్మునకు చిన్నము. మిగిలిన జనులుయు సాతవతే ప్రాంచెదరుగాక! మహాత్మా.

నోటీసు.
కడప డిప్రీక్రు మునసబుకోర్టులో
1923 సెంటరం అప్పలు నెం 64 రు

వాది:—కలకత్తల వెంకటసుబ్బయ్య లెఫ్టెనెంట్ సాకిక కడపపుక.

ప్రతివాది:—కోర్తమట్టి బాలయ్యకుమారుడు, చిన్న రామయ్య సాకిక సిద్ధపట్టంకాలాకా భాకరామేమహాత్ బల్లంపుక కవులవారు.

ప్రతివాది తండ్రియగు చనిపోయిన బాలయ్య లోగా లావాదేవి వాడత్తు వాకికాగున వాడిధరం పేర 26-10-1921 లేదిన వ్రాసియచ్చిన ప్రావోటు అప్పలు కడ్డేరు 451-9-0 లకు ప్రతివాది కయిన వాది ధరంకల్ల వైతస్సలు నెంబరు వాఖలుచే యుడి 9-4-23 లేదకి వాయికా వేయబడియున్నదనిన్ని ఆ తేదీకి ప్రతివాది హాజరుకానంతట ప్రతివాదిని యెత్తుపార్టీ చేసి తీక్యానం చేయబడుననిన్ని ఇంకకల్ల తెలియజేయడ మైదిన సి. సరసింహాచార్యులు,

కడప, 23-8-23 వాది కక్కెలు.

మదరాసు స్ట్రాలుకాసు కోర్టు
దావా నెం. 13701/1922

వాదులు:—జె. బాలయ్య కెట్టి కన్నయ్య కెట్టి

ప్రతివాది:—విమల అయ్య కెట్టి

వాదులు ప్రతివాది సరకులు అమ్మిక తాలూకు చేరకుల సిక వాకి యా 182-6-8 న్ను నెలపులనన్న వైకోర్టుగా దా జాచేసి వైతను 1923 వ సం యేపులు నెల 6 క జేదిన రెండ కోర్టులో చివరకు కన్నుది. ప్రతివాది ప్రామాణ్యము వాడులు కక్కెలు గడ్డ పుచ్చుకొని వైతనుకు అక్షేపణ యుండు నెడల చెక్కుకోవచ్చును.

టి. జి. రాఘవాచార్యులు,
వాదులు కక్కెలు
నెం 38 కక్కెలు కంబర్ను, వద్రాడు.

AUCTION SALE

బహిరంగ వేలము
నాకో భీమరాజుగారి ఇప్పున్న భూములున్ను
బరంపురములో వారి యింటినద్ద 31-3-23 తేదీకి
వగలు 11 గంటలకు వేలము వేయబడును.

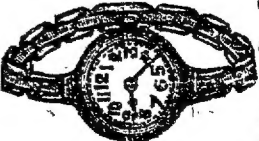
M. SUBBA RAO,
Receiver.

మిక్కిలి చిన్నవైజు! అతి సొగసైన దయ్యముగది!!
శ్రీ, పురుషులు. ధరించుకొనుటకు తగిన

రోల్లుగోల్లు జేబుగడియారములు

రోల్లుగోల్లు ముంజేరి గడియారము:— 3 సెంటరుల గాల్ల కంటిపుకెముతో కంకణము. మా గుంభ లద్దరువైక చిన్నది కయగ చేసి కంకణముగది కొన్ని మార్తమే కలకయన్నది. దీనిని చేతిలో ధరించుకొని ఎంత కలిక మైన కదిలేనినా కదిలేక గరియైన కాలమును చూపును.

గుండ్రమైన రోల్లుగోల్లు ముంజేరి గడియారము (చేదే రెల్వేతో సహా) 8 లు. 2-4 మూలములకు అడియోగిరి. గోలు ముతో సహా 9 లు. 3, 8 మూలలు 1 x 0 అక్షమూలము. గోలు ముతో సహా 10 లు. అన్నిటిని కిపాంపు ప్రత్యేకము. కాల్వలూగిండు హాచరుగోల్లె.
సోల్ వజంటు—సారథి, అందు, కో. తపాలవెట్టె, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

మొట్టమొదట ఒక సంవత్సరములో స్వరాజ్యము వస్తుందని ప్రజలకు చెబారు. సంపూర్ణమైన విశ్వాసముతో పని బూన వలసివని ధర్మమే. కాని మహాత్మా గాంధీగారు ఒక సంవత్సరములో స్వరాజ్యము వస్తుందని అన్నారే, రాలేదు. ఏలరాలేదు? మనము విధానము సరే చేర్చుకున్నప్పుడేమి జరుగుతుంది.

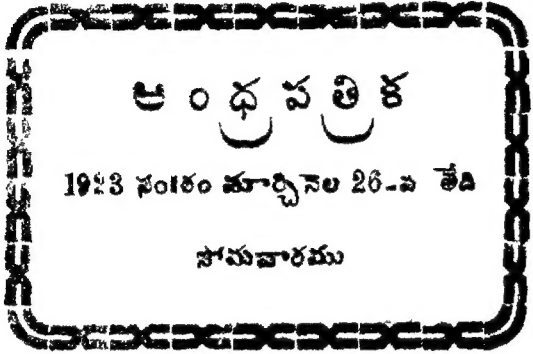

[10 వ పేజి చూడము]

సంవత్సరాది సంచిక

సంవత్సరాది సంచికలు లియారైనువి. చందా దార్లకు పీ. పీ. ల. కంపుట ప్రాంతించిరివి. నెంబర్లకు 1-0-0. రోజు కొంతమందికి రవాణా ఖేయబడుచుండినను ప్రాంతించిరి చందా దారులకు ఫీజు 1-0-0. వారప్రతిచందాదార్లకును, ఉపప్రతిక సంవత్సరమునందాదార్లకును ఫీజు 1-4-0 నిర్ణయించబడినది. ప్రతిసంచికకు తపాలవ్యయము 0-4-0, ముద్రాత్తు రుసుము 0-2-0 తగులుబడి యగుచున్నది.

భాషామాను లెలరు తప్పక స్వీకరించి మా య ద్యమ నకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము. వ్యవస్థాపకుడు.

ప్రాన్య జర్నలు సంరంభము: నిజకారణము

ప్రాన్య జర్నలు సంరంభము ఎప్పటియట్లులేన సాగుచున్నది. ఉభయపక్షములవారును వెనుకగ్రేతు. సాత్వికసోధమును జర్నలు కొనసాగించుచుండ ఆయుధబలప్రయోగమును ప్రాచివారు గావించుచున్నారు. నానారాష్ట్రసంఘమీదాటమును పరిష్కరింపవలె నని, లండను ప్రెస్సుపత్రిక గోరుచున్నది. కాని, ఈకోర్కె సాధ్యపడదని చెప్ప నట్లగుచున్నది. నానారాష్ట్రసంఘమిట్టి కార్యములను సాధించుట దుస్సరము. ఈసంఘము ఆలంకార ప్రాయమై వెలయుచున్నదిగాని, ప్రపంచకలహములను మాన్పి శాంతిని నెలకొల్పగలగితిలో లేదు. ప్రాచివారియుద్దేశము కేవలము నష్టపరిహారమును రాబట్టుట గాదని, రానురాను స్పష్టమగుచున్నది. జర్నలునుండి రూపుభాగమును పేరుజేసి ప్రత్యేక రాజ్యముగా నేర్పరచి, జర్నలు నుపద్రవమును తొలగించి కొనుటకు, ప్రాన్య యత్నించుచున్నదని ఇప్పుడు వెల్లడియైనది. ప్రాచిమంత్రు లీషయ మును యుద్ధముచేచుచున్నారు. అందుచే, పోరాటము చిరకాలము కొనసాగజోడు, తుదివరకును, జర్నలు సాత్వికసోధమును అతిక్రమింపకుండుచో, ప్రాచినిర్బంధములు నిరుపయోగము గాజోవు. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో జర్నలు తంత వరకు సాత్విక మార్గమును విడకుండుచో, యూహింపవలెదు. రూపుభాగమును ప్రాచివారాక్రమించుటకు ముఖ్యకారణ మేమియో, ఇట్టికి ప్రధానమంత్రుగ నుండిన సినియోక్ నిట్టిగారు తమ గ్రంథమునకు ప్రాసిని నూతనపీఠికలో వివరించిరి. మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక నిట్టిగారివ్యాసమును ప్రచురించెను. రూపు ఆక్రమణవలన ప్రాచివారు కష్టమును రాబట్టుట దుర్లభమనియు, జర్నలునుండి ఫీజుమును, రాబట్టుట యోగ్యమైన సాధ్యమగుననియు, యూరప్యంతరము మహాపద్రవము గలుగుట కేది మార్గ మగుననియు, నిట్టిగారియుద్దేశము. పర్సెల్సుసంధినిబంధనలను తయారు జేసిన వారికి రెండు ఉద్దేశములు గలవట. రైసునడివరకు గల భాగము నాక్రమించుటగాని, కానిని స్వతంత్రరాజ్య

ముగ నేర్పరుచుటగాని, మొదటియుద్దేశము. ఈ యుద్దేశము ఇప్పుడు వెల్లడియగుచున్నది.

రెండవ యుద్దేశము రూపుభాగసంతను వశపరుచుకొనుట యని, నిట్టిగారి తలంపు. సంధినిబంధనల ప్రకారము జర్నలీ ఇనుపగనులను చాలవరకు పోగొట్టుకొనిన పిమ్మట, రూపుభాగమును గూడ పోగొట్టుకొనునని ప్రాచియజమానులకు దానురాలై యుం తవలసి వచ్చును. పిమ్మట ప్రాన్య యుద్దేశముగ సం చరింపవచ్చును. జర్నలు ఉపద్రవము, నష్టపరిహారములు, మొదలగు కారణములు కేవలము నిమిత్త మాత్రము లనినిట్టిగారి తలంపు. నిట్టిగారిటులు తలచుటకు అశాకము లేకపోలేదు. 1922 సంవత్సరమున ప్రచురింపబడిన ప్రాచిమిలిటరీ కమిషను రిపోర్టునుండి వీరు తమకు గల ఆధారములను గనుకొనిరి. ఈ కమిషనును ఏర్పరచిన యుద్దేశము సైన్యమునకు సంబంధించిన దయినను, రిపోర్టునందలి యంతములు కేవలము ఆర్థికముగను రాజకీయముగను గనుపించు చున్నవి. దీనియందు, రూపునందలి గనులరమ్మి వివరింపబడినవి. బొగ్గు, ఇనుము, ఉక్కు, రంగుపదార్థములు, మొదలగునవి వెన్నియో ఇక్కడ లభించును. జర్నలు పరిశ్రమల కన్నిటికిని రూపుభాగ మాధారము. జర్నలు సంతద కిదియే కారణభూతము. అందుచే రూపుభాగమును హామీక్రింద స్వాధీనపరుచుకొనవలయు నని రిపోర్టు కొరుచున్నది. ఇంతియ గాక, రైసునడిలమును జర్నలునుండి విడ దీయవలయు ననియు, ఇందుకొరకు ప్రాన్య ఈ భాగమును చాలకాల మాక్రమించుట యవతర మనియు, అప్పుడు గాని వారి యుద్దేశము నెరవేరదనియు, కమిషను రిపోర్టు స్పష్టపరుచుచున్నది. రిపోర్టునందలి సూచనలకును, ఇప్పుడు జరిగిడి వ్యవహారమునకును సంబంధము గనుపించుచున్నది. ఇనుపవర్తకమునంతను ప్రాన్య స్వాధీనపరుచుకొనుచో, యూరప్యఖండమునందంతటను యూరప్య ప్రాబల్యము విస్తరించు ననియు, ఇట్టిస్థితి దుర్భరమగుననియు, నిట్టిగారు భయపడుచున్నారు. ప్రాచి విజృంభణము చిరకాలము నిలువజాలదు. కాని, దీని నెదుర్కొనుటచే నెన్నియుత్పాదములు సంభవించునో దెలియదు. ప్రాచివారి నిజోద్దేశమును జూపుటకు, నిట్టిగారు మరియొక చిహ్నమును పేర్కొనిరి.

ప్రాన్య తనవిమానబలమును, జలాంతర్గాములను విస్తారముగ పెంచుచున్నది. ఈయాయుధములెవరికొర కనుప్రశ్న జనించును. నిరాయుధులగు జర్నలులను సోధించుటకన్ని పరికరములవసరములు గావు. ప్రాన్య యూరప్య కల్లోలమునకు సంసిద్ధమగుచున్నది. జర్నలుసమస్త యూరప్యన కంతకును సంబంధించినదగుచున్నది. నిట్టిగారు దెలిపినటులు, మితిమీరిన నష్టపరిహారములను వదలుకొననిచో, వర్సలీసు సంధినిబంధనలను విడనాడనిచో, రూపు ఆక్రమణమును విడువనిచో, యూరప్య ఖండపు అర్థికస్థితియంతయు నేల గూలిపోగలదు. ప్రాన్య విమానబలము గాంచి, ఇంగ్లండును భయపడుచున్నది. ఈవినింగు స్టాండర్డు పత్రికాప్రతినిధిలో ముచ్చటించుచు, ప్రాన్యవిమానబలము మితిమీరి చున్నదనియు, ప్రాన్య తలపెట్టుచో లండనునగరమును, పరిశ్రమలతో నిండిన ఇతరపట్టణములను ధ్వంసమునొల్పగలదనియు, బర్లెక్ హెడ్డు ప్రభువు పలికెను. ప్రస్తుతసంవత్సరము ముగియునప్పటికి ప్రాన్య విమానబలము ఒక్కటియు ప్రపంచమునందన్ని దేశములలోని విమానబలములకును సరిపోవునని, పోల్ మార్ గెజెటుపత్రిక దెలిపెను. కొంత కాలముక్రిందట జర్నలుసైనికోపద్రవ మెటుల నున్నదో, ప్రాచియుపద్రవ మిపుడీరున నున్నది.

ఇందువలన యూరప్య ఆరియు గడగడ వణుకుచున్నది యుద్ధములవలన శాంతి గలుగుటకు మారుగ, అశాంతి మిక్కిలిమగుచున్నది. చార్లస్టమను చార్లస్టమనుచే నణగ ట్రొక్కుట చేగలిగెడి యనర్థము లిప్పుడు బయల్పడుచున్నవి. ప్రస్తుతివిషయస్థితి ఎంతకాలమీ తీరున నుండునో తెలియకున్నది. ఇతరదేశములు ఏ చర్యను తీసికొనుటకును వెనుదీయుచున్నవి. హృదయవరివర్తనము జాతులలో వింతను గలుగలేదు. అది గలుగనంతవరకు, ప్రైవూరల నెన్ని బూసినను అచిరకాలములో నవి రాలిపోక మానవు. జర్నలులు చార్లస్టమనుకు బూసక, సాత్వికమార్గమును తుట్టుతుడవరకు కొనసాగించుచో, యూరప్య ఖండమున వివేక ముదయించవచ్చును. ఆయుధబలము నిష్ఫలమని తోచవచ్చును. యుద్ధము లంత రించుటకు మార్గ మేర్పడవచ్చును.

లిబరలుపక్షసంయోగము భగ్న మగుట

లాయడుజార్జిగారి చర్యలవలన, లిబరలుపక్షమున చీలిక గలిగెను. లాయడుజార్జిగారు లిబరలు సిద్ధాంతములను మూలద్రోసి, ఏయేడ కాగొడుగు బట్టుటకు ప్రారంభించిన కొలదియు, వారికి స్వయముగ లాభము గలిగినను లిబరలు సిద్ధాంతములు భగ్నము గాజొచ్చెను. వీరికి కన్సర్వేటివులతో చెలిమి యధికమయ్యెను. వారిని సాత్వికపరుచుటకు, వీరు తమలిబరలుధర్మమును గాలి తెగజిమ్మిరి. కొయలిషనుపక్షము, కన్సర్వేటివుల కధికముగ లాభించెను. లాయడుజార్జిగారి షట్టలకు అంగీకరింపనివారు, ఇండిపెండెంటు లిబరలుపక్షమున నిలిచియుండిరి. లాయడుజార్జిగారి మంత్రపదవి యంతరించి, కన్సర్వేటివుపక్షము ప్రభుత్వాధికారమును వహింపగనే, లాయడుజార్జిగారి కెటు జోవుటకును దోచలేదు. కన్సర్వేటివు పక్షమువారిని కొందరిని తమతో గలుపుకొనుటకు లాయడుజార్జిగారు మొదట ప్రయత్నించిరిగాని, ఆప్రయత్నము కొనసాగిజోయెను. అన్నిదిక్కులను తమప్రయత్నములు విఫలము గాగ, లాయడుజార్జిగారు ఇండిపెండెంటు లిబరలుపక్షముతో సంయోగమును వాంఛించిరి. తమ యిచ్చవచ్చినపుడు చీలిపోవుటయు, తమయవసరమున్నపుడు మరల స్వకక్షములోనికి జేరుటయు, లిబరలుపక్షమువారు సహింపరయిరి. లాయడు జార్జిగారు రెండు ఊల సయోగమునకు కొన్నివరతుల గోరిరి. కాని, ఇట్టివరతులకు స్వతంత్ర లిబరలుపక్షమువారు అంగీకరింపరయిరి. లాయడుజార్జిగారి కవసరమున్నచో, లిబరలుపక్షమువారితో కలసి పార్లమెంటుసభయందును వెలుపలను పనిజేయుట ముఖ్యవసరమని వారు తెలియజెప్పిరి. తదవతదవరకు విలు వెంజిపక్షములను మార్చెడి నాయకులకు ఇంతకన్నను జెప్పెడి సలహాయుండదు. ఒక ధగ్గమునకు కట్టువడనిచో, ఎంతటిఘననాయకుడయినను తీరస్కరింపబడుననుటకు, లాయడుజార్జిగారి నిదర్శకమే తార్కాణము. పార్లమెంటుసభలో తోడ్పడుటకు లాయడుజార్జిగారింగీకరింపనిచో, ఉభయపక్షములకును సమాధానము గుదుర్చుటకు ప్రత్యేక సంఘమునేర్పాటు జేయుట వ్యర్థ కార్యమని, అస్పృశ్యమహాశయుడు స్పష్టముగ దెలియజేసెను. రెండుపక్షములకును సంయోగముగించుటకు కష్టము జన్మిపోయెను. లాయడుజార్జిగారు నూతన కార్యక్రమమును ప్రకటించెదరని తెలియచున్నది. లిబరలుపక్షములకు రెంటికిని, సంయోగము గుదురినందులకు చింతింపబనిలేదు. ఏలనన, సంయోగముగోరుటలో, లాయడు జార్జిగారికోర్కెలు కడు నెంకుచితిములుగ నున్నవి.

$$:\text{C}:(\text{O}):\text{C}: \text{---}$$

శ్రీరాజు, పాలస్తానమునందులి గూఢతీయ పటాలములు

యమం పునః నాయు

కవిరుద్రవీరగారి యువస్వామిశతకమునకు యుండు-12 గ
నిమిషములకు-సగృహ్యులెల్ల భారీగా నుండెను చాలామంది
య్య లొకరికొకరు నోకరు తమస్థానముల విడిచి వెలుపలికి
వెళ్లుటచే కోరెను లేకపోయెను. బీహారు సభ్యులొకరు కోరి
చున్నదా యని అత్యుత్తరముని ప్రశ్నించెను
అమోగ్యుదారము ప్రకారము ఒకనిముషము కాలము గంట
నానిండుదెను. ఈచోగా గర్ కాంతెలుకొద్దుగాను, ఒక
దిన తనసహచోద్యోగులతో సభనుండి వెలుపలికివెల్లి ప్రక్క
రాహు నిలిచి మాచుదుండిరి ఇదివరకే అక్కడ చాలామంది
స్త్రీలు కేరి యుండిరి. నక్ష కాంతెలుగారు, ఇంకను సభయందు
గల ఒకరిద్దలు స్నేహితులును వెలుపలికి రావలసినదని తమ
పక్ష తేముచుండెను అంతట గర్ సర్వాధికారి లేచి, సభ్యు
ల ఇతర సభ్యుల విట్లు దీసికొని పోవచ్చువా యని
ప్రశ్నించెను, "కొన్ని సమయములందు" అని డెమ్మకాటు వత్తు
నట్లు దొకరనెను. అధికారసగృహ్యులస్థానములు ఇంకనుమిడు
చోగానుండెను ఇంతలో హాయిలీగారు కేరీతో కొన్ని కాగి

శేషగిరి అయ్యర్లు గారు:- రాయలు కనిపించారట, ఈవిషయమున భాగవతము లన్ని ప్రాంతముల ప్రభుత్వాలు నూన విచారించి సుగం గవనింపిన బాగుగ జరిగినది.

దక్షిణాపథమున నులకే చాచుండి ప్రభులు, గాడు - ర
చిన పద్మపువ్వి ఓ నట్టిగడ్డును అదలలో విడిచి లేచిన రాజు,
ఓంకనామిగార్లుక పోకొండ్రెడ్డును వక్షికిరి, అది 9 1/2 గుంటల
పొడవి గాఢికోర్కెల బద్దులును కలిగియుండును.

ఎడమబోలో మార్చి రెండవతేదీయందు లాయకు జార్జి గారిచ్చిన ప్రసంగముజూచిన, లిబరలుసిద్ధాంతములను మూలద్రోయటకు వీరు పూనికొనినటుల గనుపించును. లాయకుజార్జి గారు కన్సర్వేటివు వత్తుమునుగాంచి వెళుకొందులలేదు. వీరికి, లేబరువత్తుమనిన విగుల భయము గలద. లిబరలుకట్టులు రెండుగలసి, లేబరువత్తుమును నిరోధింపవలయునని వీరు గోరిరి. లేబరువత్తుము ప్రాబల్యముబడయకుండ అడ్డుగించిన వీరికి జాలును. ఇండిపెండెంటు లిబరలు వత్తుకార్యక్రమ మునైన వీరి కిష్టములేదు. అందుచే దానిని నిరసించిరి. ఆస్పిక్టరువత్తుమువారు రాను రాను లేబరువత్తుమువంకకు మ్రొక్కుమన్నారు. ఇట్టియుగద్రవమును నివారించవలయునని లాయకు జార్జి గారి తలంపు. ఈ సందర్భములలో, లిబరలు కట్టులకు సంయోగము గుదురకుండటయే మేలయ్యెను. లిబరలు సిద్ధాంతములను నిర్మూలముజేసెడి సంయోగమువలన లాభముండదు. లేబరు వత్తుమును నిరోధించుప్రయత్నము విఫలమయినది. లాయకుజార్జి గారి కనయనను, ఒకధర్మము ననుసరించి పాటుపడుట శ్రేయస్కరము. లేబరువత్తుము, ఇంకను మిగిలిన కొలదికలుకుబడిననైతియు వారు కోల్పోవకతప్పదు. నాయకు జెంటిల్మెన్ యయినను, ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించుకొలదిని, అతని నాయత్వము లెరించును. ఇందుకని ప్రజలను దూషించిన ప్రయోజనముండదు. లాయకుజార్జి గారి నిదర్శనముగాంచి, వారుచేసిన పొరపాటులను ఇతరనాయకులు గావించకుండుట శ్రేయస్కరము.

రాజకీయనాయకుల ధర్మము

ఎడమబోలో విశ్వవిద్యాలయమున మార్చి 1-వ తేదీయందు లాయకుజార్జి గారు రాజకీయనాయకుల ధర్మమునుగూర్చి గంభీరీకన్యాస మొసగిరి. రాజకీయవిషయములలో జయము బడయ నెంచుచో, నాయకునికి ముఖ్యముగ గావలసినది ధైర్యమని వీరి తలంపు. ధైర్య మనిన కేవలము నైతికధైర్యము మాత్రమే గాదు. అపజయము బడసినపుడు, ధైర్యమును కోల్పోవకుండుట, సజ్జధైర్య మగును ఆశాభంగములు గలిగినపుడును, విమర్శనములు వెలువడునపుడును, గూలబడెడి నాయకులవలన నుపయోగ ముండదు. లాయకుజార్జి గారు పలికినటుల, ఇతరశాఖలలోవలె గాక రాజకీయనాయకునియొక్క ప్రతి కార్యమును, ప్రజలు కడుజాగ్రూహతతో పరిశీలింతురు, విమర్శింతురు. అందుచే పొగడ్త గా విపరీతమైనపుడు పొంగిపడకను, దూషింపబడినపుడు దిగులుపడకను, నాయకుడు తన ధర్మమును నెరవేర్చవలయును. ప్రజ తల్లి విమర్శనము గావించినను, దానిని నిర్లక్ష్యపెట్టుట నాయకునిలక్షణము గాదు. అందునుగూర్చి దూరమూలించి, తన నడవడిని నిర్ణయించుకొనుటయే అతనిధర్మము. నాయకునికి వక్రత్వసామర్థ్య మవసరమని, లాయకుజార్జి గారి యుద్దేశము. లాయకుజార్జి గారు దెలిపిన ముఖ్యవిషయములు మరెయ్యకదానిని, నాయకు లెల్లరును గమనించుట యుక్తము. నాయకుని విజయము చేసి యందు గలదు? ఉద్యోగపదవులు, గొప్ప కారవములు, మొదలగువాని బట్టి నాయకుని జయమును నిర్ణయింప వలెదని, లాయకుజార్జి గారు ఖండితముగ దెలిపిరి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునం దెల్ల నత్మత్వత పదివిని వహించిన, లాయకుజార్జి గారిటుల బయకునపుడు, వారివాక్యములను చులకన జేయ వీలు లేదు. నాయకుని విజయము, దేశసేవ యందే గలదని, వీరి నిశ్చితాభిప్రాయము. నిజమగు సేవ లేని, ఉన్నతపదవుల నలంకరించినవారిపేర్లు మాసిపోవును. ప్రజలకు సేవజేసిన నాయకుల నామములే శాశ్వతముగ నిలిచియుండును. నాయ

కుని ముఖ్యలక్షణము దేశసేవ. అదిలేకుండ, పైపె నటనలతో కాలము గడుపువారు నాయకలక్షణమును చిరకాలము నిలుపుకొనజాలరు.

బ్రిటీషువిద్యార్థుల యల్లరి

లాయకుజార్జి గారు, ఎడమబోలో విశ్వవిద్యాలయమున పైయుపన్యాసమును కావించుచున్నపుడు, విద్యార్థులు చేసిన యల్లరులకు మిలి మేరలే దని, ప్రైముపత్రికావృత్తాంతముబట్టి తెలియచున్నది. లాయకుజార్జి గారిని గౌరవించుటకే వీరిటుల గావించిరిని, ప్రైముపత్రిక సత్యమిచ్చునని, గ్యాలరీమీద గూర్చుండివిద్యార్థులు, పెక్కురకముల వస్తువులను కూర్చున్నవారిపై విసిరిరి. కాకితపుడట్టలను, బటాసీలను మూత్రమేగాక, పిండి సంచులను, ఇతరసామానులను గూడ విసరుటచే, దెబ్బలుగూడ తగిలెను. వీరు టపాకాయలను ప్రేల్చిరి. కోల్లను పంపిరి. పాపము లాయకుజార్జి గారు చిరునవ్వుతో నూరికుండిరి. లాయకుజార్జి గారు హాల్లోని కేటెంచనప్పటికి, మరియొక శాసేపమానుధరించి నిలువబడిరి. టిక్కెట్లదొరకని వారు, లోనికి బోవుచున్నవారిపై కోడిగ్రుడ్లను, నారింజపళ్లను, పిండిని, చేపలను మొదలగు వస్తువులను విరిచెయ్యిరి. ఇంకను అనేకవిధములగు అల్లరులు జరిగెను. ఇది యంతయు ఎడమబోలోవిశ్వవిద్యాలయపు సాంప్రదాయములకు భిన్నము గాదట. హిందూదేశవిద్యార్థులు బ్రిటీషువిద్యార్థుల జూచి, ప్రవర్తనమును నేర్చుకొన నక్కరలేదు. ఇట్టి అల్లరిలో సహస్రాశము హిందూదేశములో నేభాగములో జరిగినను, లండను ప్రైముపత్రిక ఎంత యారాటము జేసెదో జెప్ప నవసరము లేదు. పాలకజాతికిజెందినవా రెట్టిలోపముల గావించినను, అవి మన్నియు సుగుణములుగనే భావించబడును.

శాసనసభ్యులు : సి. వి. డిల 2-త్రిడి

సి. వి. డి. శాఖకు ప్రత్యేకింపబడిన గ్రాంటును తొలగింపవలయు ననియు, ఈశాఖవారు తమను వెంటాడుచున్నారనియు, బర్మా శాసనసభలో లేబరుసభ్యులగు ఆవటపల్లి నారాయణరావుగారు దెలిపిరి. ప్రభుత్వసభ్యుడు ఇందుకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, నారాయణరావుగారిని సి. వి. డి. వారు వెంటనంటుటకు, వారు రాజకీయాందోళనపరు లగుటయు, కార్మికులకొంకు దీక్షతో పనిజేయుటయు కారణములని సూచించిరి. కార్మికుల యభ్యుదయనిమిత్తము పనిజేయుటలో నారాయణరావుగారు సద్భావ ప్రేరేతులయితే లేదా యని కనుగొనుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనికొనిరి. ఈసంగతిని గ్రహించుటకు, సి. వి. డి. వారిపై ప్రభుత్వమువారు రాధారపడియుండుట ఎంతవిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. నారాయణరావుగారు సద్భావభరితు లని తమకు దెలియుచో, ప్రభుత్వమువారు వారికి కృతజ్ఞులై యుందురట. లేనియెడల, ప్రభుత్వమువారు తగు చర్యల దీసికొందురట. శాసనసభ్యులకే సి. వి. డి. వారిరాధ తప్పకుండగ, తక్కుంగలవారి సంగతి జెప్పనేల? ప్రభుత్వమువారి కే సంగతి దెలిసియు, సి. వి. డి. చర్యలను సమర్థించుచుండ, ఈశాఖవారి కింకను నెట్టి ప్రోత్సాహము గలుగునో చెప్ప నక్కరలేదు.

రాజప్రతినిధిగారి యాజ్ఞ

స్టేటుకోన్సిలుసభవా రంగీకరించినరీతిని ఉప్పుపన్నునుపెచ్చించినఆర్థికచట్టము నామోదించవలయునని రాజప్రతినిధిగారు సామ్రాజ్యశాసనసభవానిని కోరినటుల, అధ్యక్షులు నుడివీరి. సామ్రాజ్య

శాసనసభవా రీ విషయమై నేడు చర్చించెదరు. శాసనసభ శాసన నిర్ణయ మెటులున్నను, ఫలిత మెటు లుండునో దెలుప నక్కరలేదు. బడ్జెట్టునుగూర్చి వ్రాయుచు, లండను ప్రైముపత్రిక ఉప్పుపన్నును సమర్థించెను. ఉప్పుపన్నుకు వెనుకట్టవలె నీమారు ప్రతికూలభావ ముండ దనియు, శాసనసభవారు ఆర్థికసభ్యునికి తోడ్పడవలయుననియు, లండను ప్రైముపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ప్రైముపత్రిక ఇంతకన్నను వేరువిధముగ వ్రాయనేరదు. ప్రస్తుతసందర్భవలన, ఒక్కలాభముమాత్రము చేకూరినది. సంస్కరణముల పసయు, శాసనసభల ప్రయోజనమును లోకమునకు వెల్లడియైనవి. వీనితో చెల్లాటలాడుటకంటె మరియొక కార్యముని మున్నెల యుండుట మేలని, శాసనసభ్యులే బహిరంగముగ దెలిపెడి సమయ మరుదెంచుట, అనుకూలమివ్వాము.

స్థానిక వార్తలు

పోర్టులో ప్రకటనము:—దక్షిణ ఆఫ్రికాకు వెళ్లు రెటరు మెయిలు ఇదివరకు ప్రయించియు 24, 28 తేదీలు దుగా మద్రాసు జెహలా పోస్టాఫీసులో 26, 31 తేదీలకు సాయంత్రము 6-25 గంటలకు కట్టజేయబడును.

చెన్నరాజధాని తపాలాబంట్లోతుల సంఘము: ఈజిప్టుసాక్షారణ సమావేశము 226 తేదీ సాయంత్రము 6గంటలకు వరమాండ దాగు పోటాశానుసరములో చెన్నరాజు రెంటు శార్యశివాధిపతిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను.

అవును సంఘముయొక్క తొలినాటి ఆయనప్రతి తిరుగుకొక్కొక్కటియాలెనియు తెలుగువాటి నం గుర్తించిన ఇతరుల సంఘముయొక్క చట్టముల వాచరణలో తెలుగులెనియు రాజమండ్రిలో జరగు గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల సభకు సి. కో. తిరుక్కావలిని ప్రతినిధిగ నంపవలెననియు, అసభలో తెంబ్రులుక విటి బ్రాహ్మణలో తెల్లని మినుండిమాడుకే కోరనటుల తీర్మానము జేయాలెనని కోరవలెననియు, కొందరు సొమ్మమెనుల తీరములదలి కష్టములగుర్చి పోర్టుమాప్తుల తనరలుకు దొంతలెనియు తీర్మానములు గావించబడెను.

దోరిస్ హాకరుకన్య:—ఈకన్యకు తెయయన్న అర్. తెలింపగారు మద్రాసు శాటిల్స్ పోస్టునుకర్చిరి నుండి మద్రాసు మెయిలుకు ఆప్రిలో 17-వ తేదీని ప్రతి రించిన వ్యాసమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నిట్లువ్రాయుచున్నాడు:—

“అమ్మను గూర్చి వాడడము మిస్సిస్సెరు క్రాసిన తఖుప్రకారము అపిల్లల నేను ఇంగ్లాండులో నొంయింటినుండి తీసికొనివచ్చి రక్షించుటచే దుర్మార్గుడవై నుండివాడనై. చాలమంది ఆంగ్లేయస్త్రీలు హిందువులను మహమ్మదీయులను పెద్దియొడి ఇడియలో నుండుటకు వచ్చుచున్నటుల నేను కనుగొనుచున్నాను. వారు క్రైస్తవమతమును స్వీకరింపలేదు. అట్టివారి నేను క్రైస్తవుడవై నుండి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము క్రిందనుండి ఆంగ్లేయుల ఆచారముల నెలవదింపుచున్నపుడు ఇంగ్లీషుపిల్లను తీసికొనివచ్చి ఆమెనుండికొంకే చదువుపిప్పించుటలో ఆక్షేపణ యుండవలదు. ఆమెను శాశ్వతముగా వివశుకాకన్ హైస్కూలులోనికి కంపదలచుకొంటిని.

ఎర్రైన ఇంగ్లాండునుండి పంపుచుని కోరుగడల ఆమెను తీసుకవచ్చుటకై 600 రూపాయలను యిచ్చి అట్లేదేయవచ్చును. ఆమె వాడగంతున్నను, ఎవరిని దీక్ష నున్నను బాగుపడుటయే కాక తలసినది. ఏమైనను ఈ విషయమై యంతాదాంతుజేయవలెననియు నున్నది. మత గురు వాకచెప్ప మనమందర ముఁదేసిన బోధలయితే యానది మరొకటి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మాత్ర ముగూర్చుమునై వాధానిపడియున్నది. ఇది గుర్తించివారు క్రైస్తవమతశాస్త్రముకు తే గావాలు.

అట్లు,
అర్. బె.టిల్.

కావున మేల్పాపక పుణ్యశోకమునకును ఎక్కువ యిది
 వేరను. తిరిగిందిక కట్ట దేశిక దేవుని విధియును
 తాంభరముచుండున కేమును మంచినిలొనకి తేజానతి

కూర్చు కృష్ణాజిల్లా కార్యనిర్వహణము, బంధు. ౨౫-౩-౨౩

విదేశ వార్తలు

లిబరలు పక్షమువారి సంయోగ ప్రయత్నములు భగ్నమగుట

లిబరలు పక్షమువారి సంయోగ ప్రయత్నములు భగ్నమగుట

లిబరలు పక్షమువారి సంయోగ ప్రయత్నములు భగ్నమగుట

లిబరలు పక్షమువారి సంయోగ ప్రయత్నములు భగ్నమగుట

సామ్రాజ్య సమావేశము

ఆక్టోబరు 1 తేదీన జరుగును. మ్యాసిగారు తప్ప జోమిని అనుమతం లభించదు. మ్యాసిగారు ప్లానే న్యూజి లండు హై కమిషనరువారి జూరును కొను చున్నాడు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆర్థిక పత్రము

లో 180000000 డోలరులు లోటుచున్నది. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరము ముగియునపుడు (అంటే 89000000 డోలరుల నిచ్చుననుకొనుచున్నాడు. కాని వీరు లివ్వి బాండులరూప మున నిచ్చెదరనియు ఆకారముననే అమెరికనులోటును పూర్తి చేయుటకు ఉత్తరము గొంచదనియు తెలియచున్నాడు.

ఈజిప్టులో పోలీసులు, సైనికులు గొట్టుకొనుట కయికో, మార్చి 28 :- టాంబూటానులో ఒ మూల ఈజిప్టు పోలీసుదళమును, సైనికులను డికోనితి. ఈ సైనికులు ఈజిప్టు క్యాబలమునకు వెళ్లినవారు. వారి ముందు పోలీసు వారికి గాయములు కలిగినవి. మొత్తము 80 మంది గాయములు కలిగినవి. ఒకడు చనిపోయెను. సైనికులలో కమిషను బొందని అధికారిని పోలీసువాడు అరెస్టు చేసి స్టేషనులో కొట్టిరినియు దానికి ప్రతిఃకలుగ ఇట్లు ఆ సైనికులు తేగిరట.

తురుష్క సంధి

తురుష్క ప్రతిపక్షమును పరిశీలించుటకు మిత్రమంతరి 28 తేదీనూడ సమావేశమై. కర్జ్ ప్రభువు ప్రతినిధుల కాధి క్త్యమొనగిరి.

వర్జ్ ప్రభువు ప్రతినిధుల ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:- బ్రిటిషు ఆక్రమణ ప్రతేక్షణలో బ్రిటిషు దైత్యులను చిత్కలు లేకుండ పరాములు సాకర్యములకు జూపుచున్నాడు.

డండి బనపనార కార్యాలయము మూయబడుట చే దండిలో 80000 పనిగొండకు పనిలేకుండపోయినది. అసలు కిగాయిదాకు కారణము రెండుమాసముల వదులమనుటయే

బ్రిటిషు పారిశ్రామిక పరిస్థితులు

కొంచెము కుదురుచుట

సార్వబౌలిక లిబరలు పక్షమున రైతులు పనిచాండను కలుసికొనుట కంగీకరించిరి. స్కాట్లాండు భవనములను కట్టించు సంఘమువారు తేవనములను తగ్గించుచున్నందున కడలుకొనిరి. దక్షిణజర్మనీ సమైక్య అంగీకరించిరి. లిబరలు పక్షము వారి పరిచయమువారు సత్కారము చేయబడిన మాత్రము కింగ్ రిచిం ది. మొత్తముమీద తగిసికలు కొంచెము కుదురుచున్నాడు.

అంగ్లండు రైతులకు చి కెట్టికలతో కొత్తము పని చేయ సదుపాయము కలిగిగారునుండి చుండు 500000 పోనులు గావలెను.

జర్మనులకు

ప్రషియాలో ప్రభుత్వమును కూల్చుటకును, సాంఘిక వాదులగు మంత్రులను బంధించుటకును పూర్వము జరిగిన క్యాబ్లె, ఎత్త వంటిదొకటి జర్మనీలో బయలుదేరినదని తెలియుచున్నది. టెన్జెను క్యాబ్లె, హీనోవరులలో పెదకిజాడ ఆధారములు గల్గించెనని అధికారులు తెలుపుచున్నారు. రిచిస్ట్రాను వారిం చెదరనియు వీరు ప్రభుత్వము వెల్లదని ప్రకటించెదరనియు సాం ఘిక జాతీయాదర్శములతో గూడుకొన్న అధికారమును ప్రవేశ బెట్టెదరనియు దానికి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు తెలు పుచున్నాడు.

పెర్షియాలో బ్రిటిషు పరవతి ప్రవేశము బోలీదని బిక్టరెడు సేనాని తన యువనాగ్నాన మున తెలియజేసెను. బ్రిటిషువారు వ్యాయామార్తులని పెర్షి యనుటకు తెలియునని క్షయవారములు పరిష్కార మొనర్చుచు ిషియనుట తమ పలుకుబడిని ఉత్తర పాకిక దేశములోనే కలిగియుండునని.

వర్జ్ ప్రభువు ఆరోగ్యమును గాంచుచున్నాడు.

జర్మనులనిరోధము నిలుపుచు

జర్మనులనిరోధము తగ్గుట కినిపించదనియు మీదుమిక్కిలి మ్యాసిగారు నిరోధము పెంకమాత్రము వదలరాదను చున్నా నియు వారిజాతీయత ఎత్తుకగ విజృంభించుచున్న దనియు తెలియచున్నది.

యూరపురిస్థితులు

పరాములతో సమాకార మొనర్చుట కిష్టమున్న జర్మను లను కక్షించి క పాడుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. వ్యాఖ్యానము

యూరపురిస్థితులు బాడే పనిచారిని యజమానులకు పని లాగి రాసియుండు కార్యాలయమును మూసివేసియున్నది. యూరపురిస్థితులు ఆ తర్వాత మునుపకు మాన్యమైన నానా జాతి సమితి అధికారియును నిస్తంప తేసి ఈ యుద్ధము పరిష్కారము చేయుటకు తోడ్పడతెను ప్రాంతము భయము లేకుండ అభయము నీయవలెను.

ఐరిషు పరిస్థితులు

సంధిసూచనలు

డెయిలుసభలో కదలిక

క్యాబిలె ప్రధాన శుశురువుగాను ప్రారంభించిన సంధి ప్రయత్నములు ఫలించునని తోచుచున్నది. డెయిలుసభలో మాకార్లెగారి సుధిసూచన తీర్మానమును 28 తేదీనకు ఆపు చేయుటచే ఇటులనుచున్నాడు. చాలము దీర్ఘకాలముల కంగీక రించెను. తియిలించి, గాయ తప్ప ఆ దేవును అంగీకరించెద రను కొనుచున్నాడు.

ఇకముందు ఏమాత్రముగూడ డొనిగలులో ఆస్తిని నాశ నుకొనరాదనియు అట్లు నాశము చేయుటమాననిచో ఇదివరలో ప్రబోక్యాసిలో కట్టుకడిన 7 గురు విప్లవకావలను ఉరిదీసి దహనము ప్రీస్తీటుకారు భయపెట్టిరి.

ఐరిషు సుంకములు

ఏప్రిల్ 1 తేదీనండి ఆంగ్లేయుల మోతాదుబండ్లు ప్రో త్కరణ జరుపవనాటికి 83 1/8 చొప్పున సుంకములు విధించ బడును. తినివలె మోతాదు కరణము ప్రజలు కలకర మొందిరి.

కర్జ్ సులగ్ ప్రదర్శనములయందు దుపయోగించెను మాత్రు లుటకు కొంత తేలిక చేయటకు ఇట్లు నామస్యభూలో ఆమోదించబడెను.

కెకగారు పూర్తిగ ఆరోగ్యవంతులు కాగలరని తెలి యుచున్నది.

తన భార్య గుర్తుకెరు నామోస్తాకా గారికి అనుకూల ముగ నాగ్నాన మూర్తి నిర్మింపెను.

దోరిగు హతరు

కర్జ్ 16 ఏండు కర్జ్ గుండు ఉత్తరమున కర్జ్ గుండు గల చెదమాయు అగి తమ ఆశ్రమములోనే తీసికొనెద మనియు బంగారులోనే గృహవేస తుపకరించుటలకు కిషిడు జేసెద మనియు లాసే ఆశ్రమమువారు తెలియజేసిరి.

అస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు నానాదళమును సైనిక సేనా నికదళములను పెంపొందజేయుటకు ఇంకను సామ్యము వదింపు చేసెదరు.

ఫ్రెంచి సైమానికదళము

ఫ్రెంచి సైమానికదళము ఇంగ్లా డును భయముగనున్నది తలచుకొన్నచో ముం తెలియజేయకనే లండను నిమిషములో తగులబెట్టుదళము ఫ్రెంచి వారిగ్ల కలదని బర్మెకా హెడ్ ప్రభు వనిరి. కాన నునముగూడ సైమానికదళమును పెంపొంద జేయవలెనని. సంవత్సరము అభి రూపనికి ఫ్రెంచి సైమానిక దళము ప్రపంచదళమంతయు జేర్చిన ఎంతయు క్షిణింహనో అంత పెద్దదిగ ఏర్పడునని పాల్ హెల్ గజెటుప్రతి వ్యాఖ్యానుచున్నది.

ఎస్సెనలో ప్రెంచి అధికారి స్క్రీస్సు గారిని కొట్టి (దోహి) కట్టుకడినాడు. గుర్తు చిక్కినది కాని నేను ఏమియు తెదగ ననుచున్నాడు.

అమెరికను ఆక్రమణ సైన్యవ్యయము

ను మిశ్రమండులి 12 వాయిదాలలో ఒక సంవత్సరము లోపుగ వాయిదా 1 కి 8000000 బంగారు మూకలను చొప్పున ఇచ్చుటకు అంగీకరించెదరని తెలియుచున్నది. అమెరి కనులు గూడ అంగీకరించు సూచనలు కనిపించుచున్నవి.

కాశ్మీరునకు జర్మనులు భారీ వేసి నానాదళము ప్ర వేశించుటకు మాత్రము హత్కు గలిగి తక్కినవ్యవహారములను లోపాయికారిగ పరిష్కారము జేసికొను ఏర్పాటులు జేయవలె నని కార్జ్ ను బెల్జియ్యుగారు నూచించిరి. కాని వీలుపడదని.

బర్మాలో వడలు ప్రవహించుటచే మంకెకొట్టుకు పోయినది. పైగిజునది పొంగుటచే ఈ ప్రమాదముగల్గెను. సైమా నికదళములు అపాయము లేకుండ జేయుటకు ప్రయత్నించు చున్నవి.

నాయకుల సంచారము తెలకు నిధికి

కాకనాడలో పని వేలు సమకూర్చెను

శ్రీయుతులు టంగుటూరి ప్రకాశం, కానినాధుని నాగే శ్వరావు, బులును సాంబమూర్తిగార్లు కాకనాడలో పాడును సందర్శి చి తెలక నిధికి భవమును సమకూర్చిరి. 25వ తేదీనాడుం కామయకు ఒక్క కాకనాడలోనే పదివేల రూపాయలకుపైగా భవము లభించినది

మేడపాడులో ప్రచారము

24 వ తేదీ రాత్రి నాయకులు మేడపాడుకు ముటా కులో వెళ్లిరి. ఈ గ్రామము చాచర్ల కొట్టుకు అవతల ఆరుమైళ్ల దూరమున నున్నది. అచట గొప్ప బహిరంగరథ ఆరాధితమై రెండు జామములరతును జరిగి ది. గ్రామ సంఘముల సేవ్పా టుచేసి కట్టుబాటుతోను వికమర్శముతోను పనిచేయవలెనని ప్రకాశంగా రుపన్యసించుచుండగా ఆ గ్రామముకల దొకపక్ష మువాడుకు తెలకునిధిగూర్చి ఆశ్రమ మొరించెనని యొ కొక పెద్దరైతు ఆశ్రమలో నుడివెను. తెలకునిధికి భవమును నకు జూట్టుట కన్య నుపయోగములను గూర్చిన వివరములను రుగయ్య నాయకు సా.బమూర్తిగార్లు భూలో వివరించిరి. రెండు పక్ష ములవారును సాంబమూర్తిగారు పరిష్కరించినరీతిని వివాదలను తీర్చుకొనుట కంగీకరించిరి.

వెల్లబ్రహ్మ దేవం

25 వ తేదీ వ్రుది నుమున నాయకులు వెల్లబ్రహ్మ దేవము నకు వెళ్లిరి ఆ గ్రామమువారు తెలకునిధికి 200 రూపాయలను సకర్పించిరి. 25 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున నాయకులు మరల కాకనాడ చేరిరి. అనాడు రాత్రి 10 గంటలవరకును కాకనా డలో భవమును సమ కూర్చిరి.

నాయకులు చెన్నపురికి వెళ్లుట

శ్రీయుత గ్రామం నాగేశ్వరావుగార్లు నేడు (26 వ తేదీ) నాయకులను కాకనాడలో బయలుదేరి చేపటి ఉడకు మునకు ఛెన్నపురికి వచ్చెదరు.

శ్రీయుత కాశీశ్వరరావుగారు

28 వ తేదీ రాత్రి చాచర్ల కొట్టులో జరిగినసభలో కాశీ శ్వరరావుగారు మాన్యమయిరి. 24 వ తేదీనీ వెల్లపాటము వెళ్లిరి. ఆ సాయంకాలము ఆటను డి బయలుదేరి వెల్లపాడ వెళ్లిరి.

గ్రామోద్యోగులకు విహత్యపుటు త్రిపురులు

గ్రామములలో జరుగుచున్న ఆ హత్యోద్యమ ప్రచార మునుగూర్చిన వార్తలను ప్రచారకుల చేతలను ఎప్పటికీ పుదు గ్రామోద్యోగులు తాలూకా తాలూకాములకు తెలుపవచ్చుచో వారు తి శిక్షకు స్వామిలగుమరని గ్రామోద్యోగులకు రహస్య పు ఉత్తరపులు పంపబడెనని తెలియుచున్నది. (కంతివార్త)

వృత్తాంతలేఖలు

ధూళిపూడి, ౯-3-౨౩

ఈ గ్రామ జాతీయపాఠశాల ఉపాధ్యాయులును బాలుకులతో కలసి పాఠశాలలో భజనాలు చేయుచు తిలకించిరి కాను కలను వసూలుచేసివారు. బిడ్డలు ధనికులు వారికి తోడికరించి కానుకలు సమర్పించిరి. సాయంత్రము అయిదుగంటలకు మహారాజశ్రీ పులిపాక రాఘవమయ్యగారు మహాత్ముని గూర్చి వ్రప్పముగా నుపదేశించిరి. తరువాత మహారాజశ్రీ తదవర్తి బాపయ్యగారు పంచములకు భద్రవరశ్రీయులను ఉచితముగా నుద్దించిరి. ఉత్సవము బహుప్రదముగా జరుగెను. —విలేఖరి.

కావలి

గవ. టి. గదాధర అయ్యగారు నిన్నటి సాయంత్రము యీశ్వరము విచ్చేసిరి. రైలువద్దపారిని దీర్ఘస్థి మూసలును దివ్యజ్ఞానసభా కార్యదర్శి అల్లాడి రామస్వామి అయ్యగారును అహ్వరించిరి. వారందరకలిసి మిమసరి బంగళాలోయిద్దరు మోటారులో వెళ్లి, కొంతసేపు పైన్స్ ను ఆడిరి. ఒక పంటగ్రామ ప్రాంతమునకు వెళ్లిరి.

బోర్డుపై నున్న లు హాలులో భాగవతసోమము గురించి అయ్యగారు ప్రవచించిరి. కథను మాత్రము మిమసరిలును, యింకా అనేకులును అలంకరించిరి. అయ్యగారు గుణమే ప్రధానమనియు పుట్టుకకాతిని నిర్ణయించనేరదనియు భక్తిమార్గమును జీవితములో నడవడివల్లనే అవలంబించ వలయుననియు నొక్క వక్తాబింబిరి.

నేటి మధ్యాహ్నము శ్రీ అయ్యగారు నెల్లూరు వెళ్లెదరు.

ఎం. కృష్ణారావు.

23-3-23

రాజమహేంద్ర వరము

(స్వీయవిలేఖరి)

జంధభారతీయ కళాపరిషత్తు ప్రథమప్రదర్శనము

మార్చి 24:—ఈ ప్రదర్శనము ఈ నెల 21 వ తేదీని ప్రారంభమై ఏప్రిల్ నెల 8 వ తేదీ వరకు జరుగునని యివ్వర లో ప్రకటించెడినది. ప్రదర్శనమునకు హిందూదేశములోని ప్రాంతములనుండియు, పటములును, యితరవస్తువులును వచ్చినవి. బొంబాయి, పూనా, కలకత్తా, కలకత్తా, మధుర, మైసూరు, తిరువాన్తూరు, మద్రాసు మొదలగు పట్టణములనుండి వివిధ ములై నవస్తువులు ప్రదర్శన నిమిత్తమై వచ్చివి. కందుకూరి పోత బోయబడిన విగ్రహములు కొన్ని వచ్చినవి. మహాలక్ష్మణమునుండి యు, ఏలూరునుండియు, ఆవాసులును, కలంకారీఆర్థములును వచ్చినవి. ప్రదర్శనకాల అలంకరించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశములోని వివిధప్రదేశములనుండి పలువురు ప్రముఖులు వచ్చెదనని తెలియుచున్నది ఇతరకన్యముల నుండి గూడ బుర్రకళాభిమానుల కేతులు విచ్చేయుచునని తెలియుచున్నది. ఈ ప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరుగునని నమ్ముచున్నాము. ఆంధ్రులు చిత్రకళాపోషణముగాని, చిత్రకళాభివృద్ధియునందుగాని, యితరులకు దీని పోరని మనము చాటవలసియున్నది. అట్లు జేయుటకు ఈవరకు వారు మంచి ఆరంభమును గల్గించివారు.

శ్రీరామగంగమ్మలో గాంధీనిర్వహించిన మహాభారతము

మంధిమహాత్ముని బోధనలు భాగ్యగ్రహించి సహాయ నిరాకరణ సత్యాగ్రహమున నిట్టి ఆచరణలో పెట్టిన గ్రామములలో రాజమహేంద్ర తాలూకాలోని శ్రీరామగంగమ్మ గ్రామముకీ. ఈ గ్రామమును లక్షలకు గతసంవత్సరము జెయిలము బోయిరి. మొన్నటి గాంధీనిర్వహించిన ఈ యూనియన్ సమావేశ 1000 బీదప్రజలకును పంచములకును కాంగ్రెస్ వా రన్నదాన ముజేసిరి. వారు గాంధీమహాత్ముని స్మరణయు, భద్రత కలయుములు, గాంధీ జీవితచరిత్రను జరిగినట్లు గ్రామములను శిశువంగరమునకు సంసిద్ధములై యున్న స్వరాజ్యము కరతలా ముకవగునను.

జాబులు

వంగవోలుతాలూకా - పంగులూరు

శ్రీశ్రీనింకేళ్ళ సామివారి కల్యాణోత్సవము వై కాళి శుంగి లు ఆరంభమగును. ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చు మొదలగు ప్రభులకు ఏకాదశి, ద్వాదశి, త్రయోదశి భోజనములు వికాంతిగా నుండును. దేవాలయము వద్దనుండి గ్రామము లోకి వచ్చుటకు రోడ్డు విమలమై తాలూకాబోయలో నిల్వపు న్నుది. కల్యాణపురమునండి చినగంజాంకోట్లలో కలిపి నాడువే యుటకు బోయవారు యెక్కడ ప్రయత్నము చాలాలోల నుండి చేయుచున్నాడు. మూడు రి మైల్లుకును. మూలు బిల్లింగు లేకపోవుటచేత చాలా యిబ్బందిగా నున్నట్లు కనబడు చున్నది. వైవిధ్యములకు బోయవారి ప్రార్థించడ మైనది.

పం. వీరరాఘవయ్య, ధర్మకర్త.

ఒక యువకుడు తప్పిపోయెను

మూడు 25 దినముల క్రిందట నాయింటిలోనుండి కో నూరి నుబ్బారావ కే చిన్నవాడు యిల్లనిదని యొక్కడికో జ్ఞాపి పోయెను. ఆతడు 18 వత్సరముల వయస్సువాడు ఎర్రగా, పాడుగుగా, చలాకేగా ఉండును. చేతిని బంగారుమురుగులు గలవు తల క్రాపింగు. ఆతడు మిసాతలకు కర్వరైనను గానించిన కరనిని అపి యిదిగువ చిరునామాకు తెలియబరచిన నేనువచ్చి తీసికొని వెళ్లెదను. ఆతనినాడ తెలియదరచి దూశినవారికి యిగు వది రూపాయలు బహుమతిగాడ యిచ్చెదను.

మోటూరి వెంకన్న,

తెలకపేట, నర్సాపురము కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయము

కొవ్వూరు (గోదావరీతీరము)

కొవ్వూరు ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయమువారు ౧౯౨౨ సం॥ క్రిందటి నెలలో యీ దినన కనవత్సరవారమున పాండ బడిన చందాబివరం.

డి. కాసుగారు కాకినాడ	10-0
మాదిరాజు అప్పారావుగారు కలకు	10-0
జోలికెట్టి వెంకటరత్నంగారు కలకు	5-0
జిడిగుంట బుచ్చేశ్వరరావుగారు కలకు	5-0
వావిల్ల వెంకటేశ్వరరావుగారు చెన్నపట్నం	100-0
పేట నారాయణమూర్తిగారు చెన్నపట్నం	15-0
గోటిపేటి పోగిరాజుగారు కామర్రకోట	10-0
విస్వా అప్పారావుగారు కామర్రకోట	10-0
రాజువరపు వెంకటరత్నంగారు రాజమండ్రి	5-0
నాగం విశ్వనాథంగారు రాజమండ్రి	5-0
తల్లూపాడ సుబ్బారావుగారు కొవ్వూరు	1-0
చేలికొండ వెంకయ్యగారు కొవ్వూరు	1-0
అద్దేపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు కొవ్వూరు	0-8
చామర్తి నువ్వుయ్యగారు కలకరం	6-0
మానాపాడ వెంకటాచలయ్యగారు కలకరం	12-0
గోదావరి సంగమేశ్వరుడుగారు	5-0
మంచిరాజు నరసింహకృష్ణారావుగారు కొవ్వూరు	10-0
పాలూరి వీరభద్రయ్యగారు	10-0
పాలూరి గంగమ్మగారు	10-0
జి. వి. నుబ్బారావుగారు	1-0
తల్లూపాడ వీర వెంకయ్యగారు భాదంపూడి	20-0
అద్దేపల్లి పోతరాజుగారు కలకరం	10-0
యస్. నందరయ్యగారు గడవోలు	8-6

నిడదవోలు వత్తకపు సంఘమువారి కలన పుష్కమాఘ మాసములకు వసూలయిన చందాబి వివరం.

నిమిషకవి సత్యనారాయణ చేతూరి నుబ్బారాజుగారు	2-14-9
చిట్టూరి శేషయ్యగారు	౯-15-6
చామర్తి నరసింహంగారు	2-1-0
కామూరి నువ్వుయ్యగారు	1-11-0
కోమూరి నూర్తి రామలింగమూర్తిగారు	4-0-0
కోట్ల నరసింహంగారు	1-4-0
రాచర్ల వేణుగోపాలంగారు	1-7-9
వికాల్ వెంకటాచలయ్యగారు	0-1-6
బలభద్ర నరయ్యగారు	2-7-3
మడిపల్లి వెంకటాచలపతి బలభద్రనరయ్యగారు	4-6-6
గండికోట వెంకట నుబ్బారాజుగారు	2-8-0

త. సూర్యనారాయణ.

తరువలి పురపాలక సంఘము

నీటిపనతి కద్దతి

చం దగిరి సమీపమున కిక్కరనేన తావులనుండి ఇనుప గొట్టములద్వారా పారు నీటిని తిరువతి సమీపమున కట్టింపబడి న నీటి కనిబములో సంపి పురమునకు పారించుటయు, నదకు పావులు తీసువలిక్కు నున్న కేంద్రమునందుండుచేత యంతరసహాయము మహవ్యయమైతే నీటిపనతి కలగబడి యున్నది, గాని వర్ష కాలమున వితిమిది నీరు పారుటయు, వేసవి కాలమున కావలసిన నీరు పారుటలేమింజేసి దిగమున కొన్నిగంటల కాలముమాత్రము నీరువదులుట కలదు. నీటిపనతి కలగజేసి నుమారు యిరువై మూడు సవరణలనుజేసిరి. తొలిక కొకాయలను గృహములలో నుంచుకొనుటకు తీరపు యొంగుబడినందున 5000 గృహములలో రహారము మామ కందలగువాళ్ళు మాత్ర మాతరులను గృహకనతి కలగజేసికొనిరి. తరువతి వేసవి కాలమున నీరు సమృద్ధి తేమించేసి గృహకనతి నిచ్చుటగాని.

నాణ్యసంకల్పరముల క్రిందట తూత్రపలు దిగడి గృహములలో నీరునుబారాగాగలదని యూహించబడి యిట్టిగృహములకు మాత్రము మిటర్లను మునిసిపల్ వారే నుండురి. ఆయా యిందియొక్క పన్ను నడునలించి యేర్పడిన నుచితనీరు కాక నెక్కువగా నుపయోగించునీటికి ప్రత్యేకమును విధించి వసూలుచేయ నుండెడిది.

నూతనముగా కొన్ని యిందలకు గృహకనతి కలగజేయుట నావశ్యకము కనపించినందున కమిషనరభివృద్ధిలో మీటర్లనుంచుకొను గృహములకు గృహకనతి నిచ్చెదమని కమిషనరు వారు దీర్ఘానించినందున మరొకన్ని గృహ కనతులకలగుట కవకాశము కలిగెను. నీటిపనతి కద్దతికై పురమునకు నుండు గృహములకు పూర్వము నుండి కలవానికి నూతనముగా నేర్పబడదిన వానికి గృహకనతి తేనివానికి నైత ము సమానముగా పన్ను విధించబడి వసూలు కావలయున్నందున పూర్వమునుండి గృహకనతి కలవాడు కొలతలేక యధేచ్ఛముగా నీటిని వాడుకొనుటయు, నూతనముగ వసతి కలిగించు కొన్న వారు పన్ను కాక ప్రత్యేకమును నిచ్చి నీటిని వాడుకొనవలసివట్టును, ఏలాటి గృహకనతిలేని గృహములు కృపాపన్నునిచ్చుచు పేరులలో నుండిన కొకాయలలో నీరు వాడుకొనవచ్చునట్లు న్నూ తారతమ్యము కలిగింది. అంతచేత నిది న్యాయముగాదని నవీకరాచిత గృహకనతి కల గృహములందము కమిషనరభివృద్ధిలో మీటర్లనుంచుకొనవలెనని యొక తీర్మానము నీరపరచిరి. ఏలకో కొన్ని దినములకు మరల నీటిర్యానము రద్దుపరచుచు కమిషనర వారు కై తీర్మానమునకు విరుద్ధముగా మీటర్లనుంచవలెనని లేదని రెండవతీర్మానము జెచ్చిరి. అందుచేత నీనివ యమున దీరకము వారు ప్రవేశించి రెండవతీర్మానము రద్దుపరచి మొదటితీర్మానమును కృపరచుచు 1923, యేప్రిల్ నుండి మొదటితీర్మానమే, వసూలులోనికి తేవలసివట్టు సలహా నిచ్చిరి. ఆ యుద్ధ కొడకు కమిషనరభివృద్ధియు దొరకనపువారొసగిన కలవాడు విధులుచేచుబాని ప్రాచీన గృహకనతికల వారిని కలపుకొని మీటింగులు చేయుచు మీటర్లు బొత్తిగానినీ తేయవలెనని తీర్మానముచేయుట సమకర్తరి.

నీటిపనతి కల గృహములకు లేనిగృహములకు సమానకద్దతిని పన్ను విధించబడి వసూలుచేయుదుమనించున, నూతన ప్రాచీన గృహకనతులు కలవానికి మీటర్లనుంచుటయు, నట్టిగృహములకు మాత్రము నీటిపనతి విధించుటయు, లేక యెక్కువగా విధించుటయు, నీటిపనతిలేని గృహములకు పన్ను బొత్తిగారవ్వరచుటయు, లేక కొద్దిపన్ను విధించుటయు నిట్టియొక్కట్లుచేయుట న్యాయము. మీటర్లనుంచున ప్రతి గృహకనతికల గృహములో నుంపబడియుండు న నేక కొకాయలను యాపి, గృహమున కొక్క కొకాయకుండు నిచ్చుచు, గృహకనతిలేనిగృహములకు నైతము, వనతి:లిగించుట రెండవకద్దతి. అట్లుగానివొగృహకనతులన్నియు మానిపేరులలో ప్రస్తుతముండు కొకాయల సుఖ్యకన్న నెక్కుడు కొకాయలు బహిరంగముగనుంచి వసూలుచునకు వనతి:లిగించుటయు నుచితము.

ఎట్లున్నూ కాక నీటిపనతికై విధించబడు పన్ను మాత్రము ప్రతి గృహమున సమానముగా నియోజ్యయు ప్రాచీన వనతి కలవాడు మీటర్లు లేక రియుచ్చుచొచ్చున నీటి సవయోగిం చుటయు నూతన వనతి కలిగించు కొన్ని వారు నీటి పన్నున్నూ మీటర్లనుంచుకొని యెక్కువ నీటికై విధించబడుచున్న నైత ము నిచ్చుటయు గృహకనతి లేనివారు కృపాపన్ను నిచ్చుచు పేరులలోనుండు బహిరంగముననుండు కొకాయల నీరు తీసుకొను యధవధులుటయు నెట్లు న్యాయమో చుచువలె యూచింపుడు. గాన నిట్టివిషయమున దొరకనమువారుకపురుషులచేర్చున గారు న్యాయమిగి ప్రకరింప ప్రార్థింతులు.

పురవాసి.

కె. 7 అంశం కేసులో మ. నా. పు.

గుంటూరుజిల్లా సంఘసామాన్యసభ, కారనిర్వాహకసభలు

౧౯౨౩ సం॥ మార్చి నెల ౨౦-వ తేదీ మంగళవారం
తేదీయం ౧౦ గంటలకు గుంటూరుజిల్లా కౌన్సిల్ సభాసభవన
ముఖ జరిగిన జిల్లా సంఘసామాన్యసభా కార్యక్రమము.

తీర్మానము

(౧) జేతభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు గారికి
సమర్పించబడిన స్వాగతప్రతు చదువబడి అంగీకరించడ మైనది.
తదుపరి ౨౧-౩-౨౩ తేదీ ఉదయం ౮ గంటలకు మిగతా విష
యములు తీర్మానించుటకు యేర్పాటుచేయడ మైనది.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

౨౧-౩-౨౩. ఆధ్యక్షుడు.

౨౧-౩-౨౩ తా॥ సమావేశమై తీర్మానించిన తీర్మాన
ములు—ఉదయం ౮ గంట సమావేశము కావలసిన యీ సభ
కార్యభారముచే మధ్యాహ్నం ౧౨ గంటలవరకు ఆగడ మైనది.
ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

ఆధ్యక్షుడు.

మధ్యాహ్నం ౧౨ గంటలకు సామాన్యసంఘసభ హాజరై
కొంది తీర్మానములు తీర్మానించిరి.

తీర్మానములు

(౧) గుంటూరుజిల్లా కౌన్సిలినకు ప్రయత్న అంచె కేవలము
గారిని సేవాధిపతిగా నెన్నుకొనడ మైనది.

(౨) రావడండువారు ఖద్దరునియమము ప్రతిజ్ఞను అంగీక
రించినయెడల కౌన్సిలినలో చేర్చుటకు అంగీకరించవలెనని ఆంధ్ర
రాష్ట్రీయకౌన్సిలిన పాలకవర్గమువారికి సిఫారసు చేయడమైనది.

(౩) పాఠశాలల ఉపసంఘనివేదికము చదవడ మైనది.
ఇంకా కావలసిన పనులు పూర్తిచేయుటకు ౩౦-౪-౨౩ వరకు
అవకాశము యిస్తూ రాజీనామా యిచ్చిన మాడభూషి వేదాంత
నరసింహాచార్యులుగారిని సభాగవతుల వెంకటసుబ్బయ్య గారిని
నియమించడ మైనది.

(౪) మిగతా పనులు చేయుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గము
వారికి వదలడ మైనది.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

౨౧-౩-౨౩. ఆధ్యక్షుడు

౨౧-౩-౨౩ కార్యనిర్వాహకవర్గ సభాకార్యక్రమము

తీర్మానములు

(౧) అవుటర్ల వెంకట్రావుగారి ఖద్దరు అప్పు దరఖాస్తు
చదువబడినది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఖాదీబ్యాంకువారికి తగిన
జామీనమీద అప్పుయిచ్చుటకు సిఫారసు చేయడమైనది.

(౨) నేత, రంగువిద్యార్థి వేతన దరఖాస్తులు, చూచి
యెవరెవరికి యివ్వవలెనో తీర్మానించి డబ్బు యిచ్చుటకు ఆధ్య
క్షులు, కార్యదర్శులకు అధికారమివ్వడమైనది.

(౩) ఖద్దరు గుడ్డను మనకువున్న డబ్బువసతినిబట్టి కొని,
జిల్లా అంతటిలో గ్రామములతిరిగి అమ్మించుటకు ఖద్దరు అమ్మ
కం చేయువారలను ఏర్పరచి ఆయా తాలూకావారల కిఫా
రనులమీద ఇంకా మెతుకల జామీను తీసికొని గుడ్డలు యి
చ్చుటకున్న సదరుగుడ్డలు అమ్మించుటకు నూటికి అయిదురూ
పాయలవరకు ఖర్చుతో సహా కమిషన్ యిచ్చుటకున్న
అసలు ధరలమీద రూపాయికంటే ఒక అణావరకు ఖర్చుల
క్రింద లాభము చేయుటకున్న ఇందుకు అవసరమైన వసతులు
కార్యదర్శులచేసి ఇచ్చుచు క్రమమైన తెక్కలుగైరా పెట్టుట
కున్నా, తీర్మానించడ మైనది.

(౪) ప్రస్తుత అగ్నిశుభవనము నుంచుకొని క్రిందిభాగము
నెంకి ౨౦-౦౦లకు యిరువదిరూపాయలకు తక్కువలేకుండా
అద్దెకు యిచ్చేలాగు తీర్మానించడమైనది.

(౫) అగ్నిశుభ వ్యవహారము నెంకి ౪౦-౦౦ నలు
వది రూపాయల వేతనముకు మించకుండా అధ్యక్షుడు కార్య
దర్శులు నియమించుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(౬) ఆంధ్రదినపత్రికను అగ్నిశుభకు అంగీకరించడ మైనది.

(౭) ౫-౨-౨౩ మొదలు ౨౮-౨-౨౩ వరకు జమాఖర్చు
తెక్క చదవడమైనది. అంగీకరించడమైనది.

(౮) ఈసంఘమునకు నిల్వయున్న ద్రవ్యమును కార్యదర్శి
గారి యిష్టప్రకారము జిల్లాలోని సహకార పరపతి సంఘముల

కొత్తవేట తాలూకా జాతీయోపసంఘము

తాలూకాలో సంచారము

తాలూకా సంఘసభ్యు తీసెల 21 వ తేదీ బుధవారము
తద్యాహ్నము ౧౦ 4 వలకు తల్లెటిబ్రతు స్వరాజ్య కార్యాలయ
మున శ్రీయత క్రా లక్ష్మీనారాయణగారి అధ్యక్షతకొండ నూ
తేమై తగ్గింది తీర్మానములు గావించిరి.

(౧) ఆంధ్రదేశ నాయకులు స్వరాజ్యనిధి వడుదాబట్ట
టకు తీసెల 2౩ వ తేదీ బుధవారమున తాలూకాయందు
ప్రచారము చేయుటకు నిర్ణయించబడినందున ఈవిధకు ప్రత
యేయలలో సభలు జరిగే ఏర్పాట్లు చేయవలసినదిగా ఆగ్రాహ
సంఘముల వారికి ఈరకవారు కోరుచున్నారు. నాయకులు
మూడు ఉపసంఘములుగా ఏర్పడి యాచిగురునదావారింపిన
కార్యక్రమానుసారము ప్రచారము చేయగలరు.

మొదటి ఉపసంఘము

తల్లెటిబ్రతు.—ఉదయం ౧౦ ౪ లు మొదలు ౧౦ 1౦ లు
వరకు సభ. తేవనబట్టి మధ్యాహ్నం ౧౦ 4 లు మొదలు ౧౦
6 లు వరకు సభ.

రెండవ ఉపసంఘము

గోపాలపురము.—మధ్యాహ్నం ౧౦ 1 మొదలు ౧౦ ౩
లు వరకు సభ. పాతగడ్డపల్లి మధ్యాహ్నం ౧౦ 6 లు మొదలు
౧౦ 8 లు వరకు సభ.

మూడవ ఉపసంఘము

కామి.—మధ్యాహ్నం ౧౦ 1 మొదలు ౧౦ ౩ లు వరకు
సభ. అంతేతప్పరం సాయంత్రం ౧౦ 6 లు మొదలు ౧౦ 8 లు
వరకు సభ.

(౨) తాలూకాసంఘముయొక్క అవసరములట్టిక
సరియాయుటకు నూతనసంఘ మేర్పడువరకు అప్పుదలచేయడ
మైనది.

(౩) శ్రీయత, కురగా గోపాలకృష్ణకామగారు ఈ
సంఘసభ్యులపై వ్రాసినపాట చదువడమైనది. ముఖ్యమంత్రి
లోవు నూతనసంఘసమావేశములో, వారు హాజరై చెప్పకొన
వలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

(౪) ముంగంజ్ తీర్మా ప్రచారణకు మునినయన శ్రీక
టాటి ఏర్పరచిన నూతన (అ) ప్రకారం తీసెల ౮ వ తేదీనంది
ఏప్రిల్ ౮ వ తేదీవరకు ప్రయాణపుఖర్చులు సహా ఇరువదిరూపా
యల జీతముమీద ప్రచారముచేయుటకు అధికార మివ్వడ
మైనది.

(౫) రామిభీర్పాడు శ్రీకటాటి ఏర్పరచిన ప్రచారణకు
ప్రయాణపు ఖర్చులు సహా రూ 15 ల జీతము మీద ప్రకాశ
ముచేయుటకు అతనికి అధికార మివ్వడమైనది.

(౬) తాలూకాయందు ఖత్తుకు పరిశోధించుటకు నివ్వ
కుచేయుచుటకు కోఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రార్లతో ఉత్తరప్రత్య
త్తరములు జమ్మటకు శ్రీయత క్రా లక్ష్మీనారాయణ గారిని
ఏర్పరచడమైనది.

గోరుగంతల వెంకటేశ్వర్లు,

(కార్యదర్శి)

లో పీలువెంబడి, కరెంటు, ఫిక్స్ డు డిపాజిట్లులో వేయవలయు
నని తీర్మానించడమైనది.

(౯) మనము వనాలు తేయబోవు ద్రవ్యములో తేయ
రూపాయలు ప్రత్యేకము పంచమాభివృద్ధికొరకును అంటరాని
తనమును పోగొట్టుటకొరకును వినియోగించుటకు తీర్మానించడ
మైనది. ఈ వెయిరుపాయలుగాక ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘ
మువారు ఇవ్వబోవు వేయిరూపాయలు మొత్తం రెండువేలరూ
పాయలు క్రింద, ప్రస్తుతము ఒక వేయిరూపాయలు నేటికేజి
కొను మూలమీద విద్యార్థి వేతనములకున్నూ, ప్రత్యేకము ప్రత్యే
కము అంటరానితనమువారలకొరకు ప్రచారము చేయుటకు
ఇవ్వ ప్రచారకులను నియమించుటకున్న తీర్మానించడమైనది.

(౧౦) శ్రీ ఖద్దరువ్యాపక సంఘమువారు వ్రాసిన ఉత్త
రం చదువడ మైనది. జనవరి నెలకు మండలనీని మూర్ఖులకు
ఇచ్చినజీతము అంగీకరించుచు ఫిబ్రవరి మార్చి నెలలకు కూడా
సదరు ప్రకారము జీతము యిచ్చుటకు తీర్మానించడ మైనది.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

ఆధ్యక్షుడు.

నోటిసు

ఇదివరలో మద్రాసు టంకాలనీధి, నెం 142 య గృ
హమునందు నివసించుచుండి చనిపోయిన వెనుగొండ వెంకయ్య
శెట్టిగారి సామ్రాజ్య ఎక్సీక్యూటరు లైన తగ్గిందచేత్రాణు చేసిన
మేము యిందుమూలముగా అందరికిని, ముఖ్యముగా ఈవిషయ
ములో సంబంధ మున్నవారికిని తెలియజేయున వేదనగా:—

మద్రాసు జార్జి టౌనులో, వెనుమాళ్ల వెనుకలివీధిలో, నెం
38 య గృహమునందుండిన మరయొక ఎక్సీక్యూటరు గ్రంథి రంగ
య్య శెట్టిగారికి 1919 సం॥రం డిసెంబరు నెల 4 వ తేదీననడక
సామ్రాజ్య సంబంధించిన నకలకార్యములను నిర్వహించుట కిచ్చి
యొడిసిన జనరల్ పతరు అఫ్ అట్టర్నీ రద్దచేయబడినది. ఇక
మిగతా తగ్గింద చేత్రాణు చేసిన మేమే స్వంతముగా సవర
సామ్రాజ్య సంబంధించినకార్యములను నిర్వహించెదము కాన ఈ
విషయములో సంబంధముగల ప్రతియొక్కవరకు మోటోనే నేరు
లో ఉత్తరప్రతు త్రరములను జరిపించవలెను.

కల్లపాడు సత్యేశ్వరి, జనరల్ మర్సంటు, బెజవాడ,
ఎస్. పి. కృష్ణకృష్ణమిరెడ్డి, కామియర్, నేవనల్ కాంత్, వెను
గొండ నర్సయ్యయ్య, (గతించిన వెనుగొండ వెంకయ్యగారి
భార్య), వెనుగొండ తాయయ్య, (గతించిన వెనుగొండ కృష్ణ
య్యగారిభార్య 142, టంకాలనీధి, మద్రాసు.

అందరికిని ఉచితము

సిలాజెత్తు ఆనగానమి? ఆంగ్ల భాషలో ఉత్తర
ములు వ్రాయవలెను.

Bharat Sanjivan & Co.,
(No 1) Kaakhal U. P.

అడుసుపుండ్లమందు

కానకాలములయందు, కాలిచేళ్ల మధ్యమున కలుగు
అడుసుపుండ్లకు, ఈ ఔషధము చాల ప్రత్యేకమయినది.
శ్రీమలకు ఉపయోగకరము. ఇంకను ఈ మందును ఉపయోగించి
చుటనల్ల, కణములు, తీట, ఎక్కి, యిక అనేక చర్మవ్యాధులు
నివర్తించును. బుడ్డి 1-కి 0.5-0. రూపాయిఖర్చులు ప్రత్యేకము.
(408) కనరపు, ఏజెన్సీ పొయ్యలపుక, మద్రాసు.

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధి, శ్రేష్టమయినది సహజమైనదము, మేహ
పాదము, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు
వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల చాలును.

20 ఈ॥ డబ్బి 1-4-0 యి. పి. 0-8-0

కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిర్మాక, కార్మితిర, చులబద్ధము, కడు
పులో మంట, మొదలగు వాటిని నూరించును.

చాలును. 20 ఈ॥ డబ్బి 1-4-0 2 డ॥ యి. పి. 0-8-0.

పి. కె. వ. అంతుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
(8851-4) పెరిశే—కెల్లూరుజిల్లా.

హెచ్చరిక

సాధారణ ఆరోగ్యముగల జనులు వారికి బుద్ధిశక్తి
అధిక జేతాభ్యర్థము కావలయుననిపో.

“ఆరంకనిగ్రహ”

మౌర్యే వారికి శత సంశయకటి వరకు అత్యుత్తము—
వీని నెల 1 రూపాయి మాత్రమే. త్వరపడుతు.

మరియు

ఏలాటిసంకముల మీద కావలయుననిన వ్రాసిన ఆప్తుడే
గమనించెదముతేమా ప్రసిద్ధిపుస్తకం కామకామ్యమునకు నాను
వ్రాయును. ఈపుస్తకం యిహం. తపాలా ఖర్చులుకూడా చేస్త.

వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ గోవిండ్.

ఆరంకనిగ్రహ ఔషధాలయము.

26 రాజ్య, మద్రాసు.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్:— గాత్రీ నకమాత్ర పుచ్చుకొనిన యెంత కలవచ్చిన నీవ్యయిననూ చెందుగంటలలో
స్థలిని అధికమయిన రతి సౌఖ్యమనిస్తును. కావలసినవృత్తు కొంచెం నివృత్తుచుండునను త్రావినవెంటనే నీవ్యయిన
నవును. పుచ్చుకొని భోజనం చేయవలెను. బీజ్ బండ్:— మూడు-రోజులు చెందుటలు పాలతో పుచ్చుకొనిన
ధారగాబోవు బీజ్ బండ్ (కుక్) నవ్వుయిననూ తప్పక కట్టుకో, బీజ్ బండ్:— 15 రోజులు పాలతో చెందుటలు పుచ్చు
కొనిన కాకత్యాది యరభ్యాసములకలన కలిగిన: పుంజుకట్టుము పోయి మరల యవ్వనలగుదురు. అనేకులచే కరిగించ
బడి నర్తికట్టులు పొందియున్నది మేము విశేషించి వ్రాయ నక్కరలేదు. ఒకసారి తెప్పించి వాడినచో మిగతా తెలి
యదు. ఈ త్రిమలు రహస్యముగా నుంచుదును 20 మార్ల జెప్పవలసి 1-1 రు. 2-0-0 ని. 4. ఖర్చులు వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం, 38, బై రాగిమరవీధి, మద్రాసు.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1)

భృగువతి

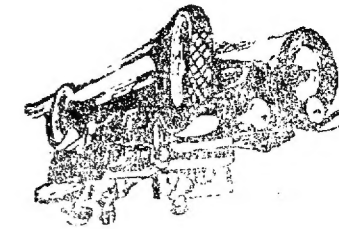
జహనన్నరములగ మనుజుల మూర్తి మార్గమునండి చీమువలె ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల కెగ, పచ్చ కెగ, కత్త కెగ నీరు
చురుకు శాశ్వతము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పాత్రకడుపు నరములు
తిగిదియుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల కెగ రోగ సామాన్యములను మొదలంట,
నికర్తియును, మరియు నుతనముగ సంభవించిన కెగ రోగములను! 48 గంటలలోపు గుణమును బొందించును. మూత్రశాశ్వతమును.
కస్తూరి (అనగా మూత్రపుత్తి) కుభ్రపరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుద్ధి 1-కి రూ. 1-12-0
క్యాకింగు మరియు పోస్తేజ వస్త్రాలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల కాపీతాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును
ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపురవీధి, మద్రాసు. తంతిలద్రవ:— పండిట్, మదరాసు

తగ్గరవడు!! గవర్న మెంటువారి అనుమతిబొందిన మించిపోవును!!
ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ టిక్కెట్లు 550 మాత్ర మేయున్నవి
2750 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
మీ అదృష్టమును మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు ఇదియేతగిన
కరిగించుకొనుటకు టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే. తరుణము

ఆర్యులారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు కెడవలలోని శాత్రులూకు మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు గల కెడవలలో మేడ
లాటరీ వీరువల ఫిట్టింగు సహా గవర్న మెంటువారికి తెలియజేసినవిధము లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను.
టిక్కెట్లు కావలసినవారు తగ్గరవడినచో దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపేదేయియున్న ప్రదేశమున్న అంధ్రప్రదేశ్ లోను, స్వరాజ్య
ప్రదేశ్ లోను, త్రుమరపరచి గొప్పయద్యోగములు, పెద్దమనస్సులయెడల ఏలూరులోనే లాటరీ కలబడును.
3. ఈ టిక్కెట్లవల్ల పనులయ్యే పాములలో యెంట్ల కమిషన్ కలయిరా ఖర్చులపోన మిగతాసామ్య
లాటరీ వేయవలకు ఏలూరు కెడవలలో కో అవకాశపు ద్వారాకల నుంచుదును.
4. ఈ మేడల తగ్గరాలు మయిరాలలేవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతభర్తలచో క్రమ
మైన రెస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్టర్ చేయించుకోవలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమచేరు, పాపములు క్షమముగ్రహిసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5-0-0 చొ॥ శా
వేర మడియార్డుల చేకగయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగ జపాలో వ్వవలదును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను
పానికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా నివ్వబడును.
6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపించెవు. పోస్టుఖర్చులు తంకనికే జవాబు దావ్యబడును.
మద్రాసునందు టిక్కెట్లు ఈ దిగున తెలుపబడిన విలాసములలోనుండువారివద్ద కూడ దొంకును
(1) వి. శేషగిరిరావుపంతులుగారు, గవ్వపడిట, అంధ్రప్రదేశ్ 7 కింటుకట్టివీధి, మద్రాసు.
(2) పి. వి. శారాయణస్వామివారును, మాజేటి ముప్పయ్యకంపెనీ, 67, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.
మద్రాసునివాసుల సౌకర్యార్థమై ఈయేర్పాటు చేయబడినది.
బయటపూటల నుండువారు టిక్కెట్లును రిజిస్టర్ మూలముగా పంపుటకై 0-4-0 లు అధికముగా పంపవలెను.
ఏలూరు మాలూరి నర్వేశం, మేడహక్కుదారుడు.
1-8-1928

దంత చూర్ణము తామర తైలము
వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 తామర, తీట, మరద మొదలగువాటికి మంచిమందు
వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0.
ఈ ఘోరమార్గముతో పండ్లలో ముటువలన చిరుకట్టవలెడి క్షయము
విఘోరమునును పోట దుర్బంధములేక యుండును.
అమృతము డిపో, మద్రాసు.

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

చెందుమాసములలో మోటార్ బండ్ల నడుపుటయు, ఏ
భాగములు ఏయే పనులు చేయునో మున్నగు విషయముల
నెల్లను నేర్పబడును. యితర విషయములకు వ్రాస్తాము:—
మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.

The Modern Motor Institute 1/221 Prodway,
MADRAS

భారతీయ మహామండల యాజమాన్యముక్రింద
హిందూదేశీయచిత్రకళా
పదర్శనముచిత్రకళావిక్రయము

1928 సం॥ మార్చి నెలలో జరుగును, తేది స్థలము తరు
వాత తెలుపబడును.) ప్రదర్శనమునకు పంపుసామానులన్నియు
ఈదిగున చిరునామాకు ఫిబ్రవరి నెలఖర్చులలోగా పంపవలెను. వివ
రములకు ఈ దిగున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

Mrs. Rukmini Lakshmi pathi, B. A.
Joint Secy. Bharata tri Maha Mandalam
Post Box No. 460, Madras

మలయచందనము

గనేరియా అను నొకరొగమునకు తొలము
కట్టము లేదు. పిలికాటిలో వుండేది.
ఎంట్లు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
రకముల నొక రోగమును, పి
లూటలలో మానున ప్రతి ఒక
వ్యాధులకు మోడ ఇది కాకత్యాదును
251) డబ్బీ 1-కి రు 2-4-0
గంధర్వ షార్మసి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.

బహుమానము

వైద్య విద్య
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భావలలో దొరుకును.
కావలసిన సారాయగజ కేశవజీ,
(3198) 27, చీనాబాదరొడ్డు, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆధుర్యగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి
హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము,
భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లచేత రహ
సాలు విచిత్ర విశోధనవిధములు గలవు. ఇంకా ఈ గ్రంథమున
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
కమాధియగుట, కరీములైన తలకాయచేత మాటలాడుట
భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మునకు రచించిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని న్యాయరంజి
యెచ్చుచున్నాడు. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2118888)
డి. ఆర్. బహారతంపాయ, సిరిసిల్లా, గుంటూరు జిల్లా.

మలయన స్వదేశీ
“మంగలి కత్తులు”
కప్పుతాళములు.
అంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినది. ప్రాశస్త్యము.
వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయును.
వి. వె కటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టు అండ్ లాగ్ కేరళు etc.
కొత్తూరు. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగూటిక అగ్రెజు: “ఇండియన్ కలెక్షనరం.